BUDAPEST, 1940 LXII. ÉVFOLYAM, 203. (20.229) SZÁM SZOMBAT, SZEPTEMBER 7

Előfizetési ára 1 hóra 2 pengő 50 fillér. Két hóra 5 pengő. Negyedévre 7 pengő 50 fillér. Félévre 15 pengő. Egy évre 30 pengő. Egyes szám ára hétköznap 8 fill., vasárnap 12 fillér (a pályaudvarokon is)

PESTI HIRLAP

Szerkesztőség: Vilmos császár-ut 78. Telefon 112-295. Főkiadók: Vilmos császár-ut 78. Tel. 112-295. Erzsébet-körut 1. Tel. 135—296. Színházjegy- és utazási iroda: V., Vilmos császár-ut 78. Tel. 112-295.

Horthy Miklóst Nagyvárad mámoros lelkesedéssel, zászlóerdővel és harangzugással fogadta

Az ünnepélyes fogadtatáson a Főméltóságu Asszony is megjelent — A honvédcsapatok második napi menetcéljukat is minden zavaró körülmény nélkül elérték — Nagyvárad, Nagykároly és Nagyszalonta magyar kézen — Szombaton kerül sorra Nagybánya

Károly román király lemondott és Istanbulba utazott

Fia I. Mihály néven lépett trónra — Antonescu a katonai és polgári vezetőemberek egész tömegét tartóztatta le és vaskézzel fogott hozzá a rend helyreállitásához — A miniszterelnök hivására hazajött Helena anyakirályné

London a megismétlődő légitámadások pergőtüzében

A Nagy-Britannia elleni háboru hevesebb szakasza kezdődött el — Amerika többszáz régi harcikocsit enged át Kanadának — A német sajtó visszautasitja Halifax Balkán-nyilatkozatát

Magyarországon minden emberlakott helyen, bárhová jön-megy a járókelő, a nyitott ablakokon keresztül a rádiókat hallja: harangzugást és katonaindulót, bakanótát és meghatott hangon elmondott üdvözlőbeszédeket. A kép — hála Istennek! — nem uj nekünk, már két izben végigéltük ugyanezt: egyszer a felvidéki részek, másodszor Kárpátalja visszatérése idején. Máramarossziget és Szatmárnémeti után pénteken

Nagyvárad, Nagykároly és Nagyszalonta

volt soron a megszállásra előirt területsávval egyetemben. Szent László városába fehér lován Horthy Miklós Kormányzó Urunk vezette be a fölvirágozott és örömtől mámoros honvédcsapatokat. A huszonkét éves román uralom alól fölszabaduló város az öröm és elragadtatás megható jeleivel fogadta az uralomváltozást, amely visszahozta őt az ősi haza kebelére. Köztudomásu: a Reuter-iroda a napokban azzal a hazugsággal árasztotta el a világot, h a Nagyváradra bevonuló magyar csapatoknak az ellenséges érzületü lakossággal szemben fegyverüket kellett használniok. Az angol hirügynökség akkor röpitette világgá ezt a képtelenül ostoba bolondgombát, amikor a magyar hadsereg még mozdulatlanul állt az összeomlásra itélt trianoni határon és a románokkal lefolytatott tárgyalás szerint három vagy négy nap választott el bennünket a Nagyváradra v bevonulástól. Aki Nagyváradot, ennek a magyar történelemben dicsőséges szerepet játszó hűséges magyar városnak a lelkét ismeri, csak bosszankodva nevethetett a naivan rosszindulatu hazugságon. Ma pedig zugó tapsok, üt mes szavalókórusok és dörgő éljenzések dübörgése kisérte a magyar bevonulást, örömkönnyek és virágszirmok hullottak a magyar katonák elé és a boldogságban uszó város lakossága önfeledt örömmel ünnepelte a magyar honvédséget és annak hadurát: vitéz nagybányai Horthy Miklóst. Azoknak a szónokoknak, akik a Szent László-téren fölállitott emelvény tövében a Kormányzó Urat üdvözölték, az öröm elfojtotta és elfogódottá tette a hangját. Az ő meghatódottságukat bizonyára Horthy Miklós is érezte. A nagy történelmi pillanatoknak megvan a szivbe markoló páthoszuk s ezekben a csodálatosan szép, napsugársütésben ragyogó őszi napokban nincsen magyar sziv, amelyik ne lenne boldog szintere a nemzet millióit egységbe fogó érzelmi hullámzásnak. **A nagyváradi felejthetetlenül szép ünepségnek egyébként tanuja volt a kormányzó hitvese is.**

A Főméltóságu Asszonyt, aki díszmagyar ruhájában és egyéni bájával legtündöklőbb jelensége volt a Nagyvárad népét elragadtatásba hozó bevonulási ünnepségnek, a tömeg állandóan tüntető szeretettel ünnepelte.

Nagyszalonta visszatérése szintén különös örömöt jelent minden magyar ember számára. A magyar szó és a magyar költészet legnagyobb művészének neve: az Arany Jánosé forrt össze ezzel a szintiszta magyar városkával, ahol most is kegyelettel gondozzák a helység nagy hirnevü jegyzőjének muzeumát. Különös iróniája a sorsnak az elmult kritikus hetekben — amint erről a lapok is megemlékeztek —, Arany János hivatali utódja, Nagyszalonta község román jegyzője volt az, aki a leghangosabban tiltakozott az ősi terület visszaadása ellen. Hol van ma már ez a tiltakozó? Elfujta a szél...

És a magyar honvédségnek nincsen pihenője... Nagyvárad, Nagykároly, Nagyszalonta csak közbeeső állomása az uj honfoglalásnak, a magyar hadsereg nótaszóval menetel tovább, a magyar városkák, magyar községek százaiban ujabb lelkendező tömegek, ujabb friss virágok várják, rövid éjszakai pihenők után következnek az ujabb területsávok, uj városok, uj községek, uj lelkesedő tömegek. Kolozsvár és a székelyföld visszatérésétől ugyszólván már csak órák választanak el bennünket.

Minden élő magyar boldog, hogy ezt is megérte...

Bukarestben

közben nagy események történtek: Károly király lemondott a koronájáról, utódja a fia, Mihály vajda, akinek a nevét napok óta éljenezve emlegették a tüntető vasgárdista tömegek. Ez a változás nem jött váratlanul, az események minden figyelője sejthette, hogy Romániában történnie kell valaminek. Bukarestben a beavatottak „Hirtelenkedő Károly"-nak hivták a leköszönt román királyt. Ezt a nevet azzal érdemelte ki, hogy a nyugodt megfontolás és a következetesség meglehetősen távol állott egyéniségétől. Nagyon eszes és széleskörü műveltséggel rendelkező ember, de dacos és kemény koponya, megszokta, hogy a maga feje után járjon és egyéni utakat kövessen. Ezek az egyéni utak meglehetősen kanyargósak voltak, amit eléggé jellemez, hogy kétszer volt Románia királya, most másodszor köszönt le a román koronáról, fia és utódja Mihály nagyherceg egyben elődje is volt, mert ő viselte a koronát azalatt, amig apja francia és angol földön élt számüzetésben.

A távozó király évtizedek óta nyilt ellenséges viszonyban állott Románia legnagyobb és legbefolyásosabb uraival, a Bratianu-családdal, amelyben öröklétes volt a kormányhatalom gyakorlása. A Bratianuk már Ferdinand király országlása idejében gyakran állottak az apa és fiu, az előd és utód közé. A forróvérü Károly pedig erre elég ürügyet szolgáltatott nekik azzal, hogy szerette az asszonyokat és a szivének nem tudott parancsolni. Egyszer már trónörökös korában lemondott a trónhoz való jogáról egy besszarábiai polgári leány kedvéért. Szerelmét feleségül is vette. Ezt a házasságát azonban később érvénytelenitették. Károly kibékült apjával, a trónról való lemondását semmisnek tekintették, őt magát Svájcba küldték felejteni. Itt ismerkedett meg későbbi feleségével, a görög hercegkisasszonnyal, akitől fia, Mihály vajda, Románia mai királya született. Egy tragikusan komoly ujabb szerelem azonban eltávolitotta feleségétől. Ez jó ürügy volt arra, hogy Bratianuék megfosszák koronájától és számüzzék az országból.

Károly szerelme tárgyával, Lupescu asszonnyal együtt éveken keresztül meglehetősen szerény viszonyok között élt előbb Londonban, azután Párisban addig, mig egy szép napon repülőgépen ismét Románia földjére érkezett és fiától visszavette a hatalmat.

A leköszönt királynak tehát változatos és viharos élete volt és ennek a szertelen hullámzása ujra és ujra kihatással volt Románia sorsára is. „Hirtelenkedő Károly" csapongó egyénisége békében is állandó izgalomban tartotta alattvalóit, válságos időkben pedig valóságos veszedelmévé vált az országnak. Azután, hogy miniszterelnökét, Ducát a vasgárdisták meggyilkolták, a legélesebb személyi ellentétbe került a Vasgárdával, ő maga irányitotta a Codreanu és társai ellen életbeléptetett szélsőségesen szigoru rendszabályokat. Annak idején nyilt titok volt, hogy az ő személyes parancsára foganatositották azokat az intézkedéseket, amelyek végeredményben Codreanu és vezérkara halálához vezettek. Ezzel

a Vasgárda és Károly király

között élet-halál harc kezdődött. A belső helyzet párhuzamosan romlott Románia külpolitikai elhelyeződésével. Az utolsó években kormányok és kormányrendszerek gyors iramban váltogatták egymást. A cél mindig egy volt: valamilyen módon leszerelni a Vasgárdát és az egymás ellen agyarkodó pártok fölött biztositani a királyi hatalom sulyát és az ország kormányzását. Az eszköz hol erőszak volt, hol az a jelszó, hogy a szélső jobboldal vitorlájából ki kell fogni a szelet. (Ezt a célt szolgálta a Goga-kormány átmeneti kisérletezése.) Az eredmény mindig ugyanaz volt: Románia belső viszonyai ahelyett, hogy tisztultak volna, mindig még zavarosabbak lettek. Két évvel ezelőtt Károly uj „alkotmányt" adott országának; az uj alkotmány lényege a királyi diktatura egy neme volt. A rendeletekkel dolgozó kormányok gyorsan váltogatták egymást. Károly bizalmatlan ember, miniszterei nehezen tudtak vele boldogulni, amikor azt hitték, hogy erősen ülnek a nyeregben, egyik napról a másikra kegyvesztettek lettek. Jó vagy rossz irányban folytatott épitő munkájuk félbeszakadt. Ugyanez a kapkodás és iránytalanság jellemezte az ország külpolitikáját is. Minél jobban érezték a közelgő világégés előszelét, annál tanácstalanabbul változtatták a tájékozódásukat. A Vasgárda német barátságot hirdetett. Ez magábanvéve elég ok volt arra, hogy Károly király ragaszkodjék a nyugati hatalmak irányzatához. Németország hatalmától rettegtek. Ugyanakkor sötét árnyékkal boritotta be az ország egét a besszarábiai kérdés. Károly és miniszterei arra kérték Franciaországot és Nagy-Britanniát, hogy garantálják Románia területét. Ez megtörtént. Az események azonban csakhamar megmutatták ennek a garanciának a végzetes értéktelenségét. Franciaország összeomlása azután egészen tanácstalanokká tette a román politika vezetőit. Elsősorban magát a királyt, aki egyszerre azt érezte, hogy kisiklik lába alól a talaj. Nagy-Britannia garanciájáról sértő módon lemondottak. A király németbarát hirben álló politikusokkal kisérletezett. Ez sem óvta meg Romániát azoktól a katasztrofális eseményektől, amelyek az utóbbi hetek alatt szemünk előtt játszódtak le.

A bécsi döntés nyomában támadt hangulatot felhasználva, a Vasgárda egyre erősebben mozgolódott. Vasárnap este a Gigurtu-kormány minisztertanácson eltiltott minden tüntetést. Hétfőn Bukarestben és az ország több városában, közöttük Brassóban is olyan megmozdulások voltak, amelyek már tulléptek a közönséges tüntetések méretein. A Vasgárdisták Mihály vajdát éltették, azzal a kiáltással, hogy ez a tizenkilencéves fiatal ember az ő királyuk, Károly lemondását követelték. Bukarestben ilyen elszánt csoportok kisérletet tettek arra, hogy megszállják a rádió leadóállomást, a főpostát és a királyi palotát. Ez már nem tüntetés volt, hanem puccskisérlet, a lázadó Vasgárda az állami igazgatás központi szerveit igyekezett megbénitani és a kezébe keriteni. A Gigurtu-kormány ezt végső erejével csak azért tudta megakadályozni, mert besugói idejében hirül hozták a készülődést.

Károly az őt jellemző hirtelen elhatározással egyszerre elejtette a Gigurtu-kormányt. Ugy látszik, arra számitott, hogy ezzel az áldozattal le tudja szerelni az elégedetlenkedő elemeket. Antonescu tábornokot nevezte ki miniszter-

elnöknek. Antonescu, ha nem is volt forma szerint tagja a Vasgárdának, szoros baráti viszonyban állt a meggyilkolt Codreanuval és sohasem titkolta, hogy rokonszenvezik a Vasgárdával. A királyi politika hintaszerü ingadozásai egyszer már fölemelték a hadügyminiszteri székbe, azután fogságba és internálásba juttatták. Most a kegyvesztettség sötétségéből emelkedett a kormányelnöki székbe. Károly a kétéves „uj alkotmányt“ még ujabbal pótolta, amely az ő személye mellett Mussolini szerepét és hatáskörét juttatta volna Antonescu tábornoknak. Ugy látszik, ebben az időpontban még azt remélte, hogy ilyen módon megmentheti trónját. A következő huszonnégy óra azonban bebizonyitotta, hogy ez hiu reménykedés volt. A vasgárdisták tovább tüntettek, még hevesebben követelték Károly távozását.

Péntekre virradó éjszaka beteljesedett a vasgárdisták követelése. Károly lemondott, a fiatal Mihály vajda ismét trónra lépett, a közjogi méltóságok kezébe letette az esküt, Károly király repülőgépen Istanbulba utazott, a külföldön élő anyakirályné visszatért fia mellé, aki ma Európa egyik legnehezebb koronáját viseli. A fiatal király mellett Antonescu gyakorolja a főhatalmat és fölvette az államvezér cimét. A királyi eskületétel után ezekkel a drámai szavakkal fordult a királyhoz: „Isten segitse Felségedet, országunkat és segitsen meg engem!“

Azok a jelentések, amelyek a nagy változásról eddig érkeztek, azt jelzik, hogy Romániában

a Vasgárda diadalmaskodott

Magának a Vasgárdának is ez a véleménye. Bukarest utcáin ismét felvonultak a Vasgárda-egyenruhák, amelyeknek viselését az utóbbi években eltiltották, sötétzöld inges, vállszijas, fekete nadrágos és csizmás tüntetők rajzottak a királyi palota környékén, hogy a fellobogózott utcákon rokonszenvtüntetést rendezzenek a fiatal király mellett. A román lapok első oldalukon közlik a kivégzett Codreanu fényképét, a nagy politikai esemény kisérő zenéje a Vasgárda indulója. Egyelőre nem tudhatjuk, mi lesz az államvezér és a Vasgárda egymáshoz való viszonya, az előjelekből arra kell következtetni, hogy együtt fognak müködni. A Vasgárda mindenesetre rokonszenvvel fogadja az uj rendszer első intézkedését, amely fogságra vetette a régi rendszer képviselőit, közöttük Tatarescu volt miniszterelnököt és Urdereanut, akit Károly király bizalma csak pár héttel ezelőtt nevezett ki udvari marsalljává.

Nemzetközi szempontból a legérdesebb és legfontosabb: az uj irány hangsulyozottan tengelybarát politikát kiván folytatni s a legszigorubb intézkedéseket teszi az ország rendjének megóvására és a bécsi döntés zavartalan végrehajtására.

Bérbeveszi Cocos szigetét Amerika

Washington, szept. 6. (Stefani.) Costarica felajánlotta, hogy a Panama-csatorna védelmére bérbeadja Cocos szigetét, Ecuador azonban megtagadta a Galapagos szigetek bérbeadását. Uruguay rombolókat és repülőgépeket szeretne vásárolni az Egyesült Államokból.

Károly lemondott, I. Mihály az uj román király

A rádióban olvasta fel pénteken reggel a lemondó nyilatkozatot — I. Mihály letette a hüségesküt

Bukarest, szept. 6. (MTI) A román rádióban péntek reggel 9 óra 20 perckor a király bejelentette, hogy a rendkivüli helyzetre való tekintettel fia, *Mihály trónörökös javára lemond.* A lemondó kiáltvány igy hangzott:

„Románok! Zavaros és aggodalommal teljes idők járnak szeretett hazánk felett. Ma tiz éve, amikor átvettem az uralkodást, mindent országom érdekében tettem. Ma veszélyben a haza. A haza szeretete késztet arra, hogy a nehéz vezetést átadjam szeretett fiamnak. Nemzetünkért nem szünök meg ezután sem imádkozni. Népemre bizom szeretett fiamat. Vegyék őt körül szeretettel. Erre a szeretetre igen nagy szüksége van, mert a vezetés sulyos terhet rak vállaira. Éljen Románia! K á r o l y.“

I. Mihály király esküje

Ezután *Antonescu* miniszterelnök jelentette be a király lemondását és *Mihály trónörökös trónralépését.* Közölte egyben, hogy a trónörökös rögtön letette az esküt a patriarcha kezébe.

Az uj király esküje a következő volt:

„Hüséget esküszöm a nemzetnek. Esküszöm, hogy megtartom az ország törvényeit és területi sértetlenségét. Isten engem ugy segéljen!“

Antonescu a következő esküt tette a királynak: „Hüséget esküszöm őfelsége I. Mihály királynak, az államnak és a nemzetnek. Isten engem ugy segéljen.“

Másfélórás ultimátumot kapott Károly

Az elmult éjszaka eseményeiről — a NTI közlése szerint — a következő részletek váltak ismeretessé:

Antonescu az elmult napon tovább érdeklődött, hogy a királlyal szemben milyen magatartást tanusitsanak a hadsereg és a mérvadó politikai személyek. Minden oldalról azt a választ kapta, hogy a királynak le kell mondania. *Pénteken hajnali félötkor a tábornok közölte a királlyal a körkérdés eredményét és záros határidőn belül választ kért.* A határidő hat órakor telt le. Az idő alatt a király kegyelt tábornokai kisérletet tettek, hogy a helyzetet illetően hamis képet fessenek előtte. Antonescu irásban tudatta a királlyal, hogy ez a kép a valóságos helyzet meghamisitása; *az egész ország és a hadsereg követelte lemondását, ellenkező esetben vér fog folyni.* Ezenkivül tudomására hozták a királynak, hogy *a testőrcsapatok parancsnoka megtagadta, hogy lövessen a nemzeti érzelmü románokra.* Erre Károly hat óra előtt 10 perccel bejelentette lemondását.

I. Mihály életrajza

I. Mihály, az uj király okt. 25-én lesz 19 éves. A román parlament 1926-ban elfogadta atyjának lemondását a trónról és Mihályt ugyanaznap kikiáltották trónörökössé. Nagyatyja, *I. Ferdinánd,* 1927-ben elhunyt és ekkor I. Mihály néven trónralépett. Királyi jogait egy ujonnan alakitott régenstanács gyakorolta. Atyjának hazatérése után e jogokat és a régenstanácsot megszüntették és atyját 1930-ban *II. Károly* néven Románia királyává kiáltották ki. Mihályt ekkor gyulafehérvári nagyvajdául nevezték ki. Károly király nem egészen tiz évig és három hónapig uralkodott.

Antonescu kiáltványa: Szüntessétek be a tüntetéseket

Antonescu felhivást intézett a román nemzethez:

„A fent teremtett rend — mondja többek között — lefelé is rendet követel. Semmi megrázkódtatás, ebből elég volt. Az ifjuság vérét ontotta és sokat szenvedett. Én is szenvedtem. A vért azonban nem lehet vérrel visszavenni és szenvedést uj szenvedéssel eltörölni. Semmiféle erőszakot senki ellen, annál kevésbé ártatlan katonák és rendőrök ellen, akik kötelességüket teljesitik. Ez oly büntett, amelyet azonnal és szigoruan megtorlok. Szüntessétek be a tüntetéseket és ne türjétek, hogy izgatók tüntetéseitek során megsértsék a legfőbb törvényt, a fegyelmet. Románia! Ifjuság! Tartsátok tiszteletben a tanulságot, amelyet a sors nyujtott.“

A Vasgárda valamennyi légióparancsnoka ma összejövetelt tartott, amelyen *Horia Sima tanárt kapitánnyá és Codreanu utódjává* választották. Horia Sima beszédet mondott, amelyben méltatta a Vasgárda mai nagy győzelmét. Ezután megalakitották a légiórendőrséget, amely a belső rend fenntartásának egyik szerve lesz.

Románia vezetőembereit letartóztatták

Bukarest, szept. 6. (Bud. Tud.) A román fővárosban egymást követték a történelmi események. *Antonescu* miniszterelnök egymás után adta ki a legszigorubb intézkedéseket. *Elrendelte egész sor volt miniszter és politikus letartóztatását.* Kiszivárgott hirek szerint eddig a következők kerültek letartóztatásba:

Moruzov, a kémelhárító osztály volt főnöke, *Malaxa* mérnök, az ismert román nagyiparos, *Mitita Constantinescu* volt pénzügyminiszter és bankkormányzó, *Ghelmegeanu* volt belügyminiszter, *Jamandi Viktor* volt igazságügyminiszter, *Tatarescu* volt miniszterelnök, *Ralca* volt munkaügyi miniszter, *Petre Andrei* volt közoktatásügyi miniszter, *Mihail* tábornok, volt hadügyminiszter, *Argeseanu* tábornok, volt hadügyminiszter, az utóbbi időben Bukarest katonai parancsnoka, *Dombrovszky* volt bukaresti főpolgármester és *Urdareanu* volt udvari miniszter. Dombrovszky tábornokot letartóztatása előtt felmentették főpolgármesteri állásától. Leváltották Bukarest katonai parancsnokát, *Argeseanu* tábornokot és helyébe *Coroama* bukovinai származásu tábornokot nevezték ki. Menesztették a vezérkar főnökét is és utóda *Joanisiu* tábornok lett. A sziguranca, az országos államrendőrség vezetőjét, *Fongliu* tábornokot szintén leváltották és utódlásával *Kamenica* ezredest bizták meg.

Rendeleti uton *eltörölték a koronatanács intézményét* és megszüntették a koronatanácsosi méltóságot.

Délután vált ismeretessé, hogy Antonescu táviratot intézett egy drezdai szanatóriumba *Helena anyakirálynéhoz, akit e táviratában haza hivott.* A királynéért repülőgépet küldtek és *az anyakirályné délután már meg is érkezett Bukarestbe.* Hir szerint rövidesen visszatér Romániába *Miklós* királyi herceg is, aki tudvalevően *Brana Miklós* néven külföldön tartózkodik, miután morganatikus házassága miatt fivére, Károly rangjáról való lemondásra kényszeritette.

Ugyanekkor megmozdult a vasgárda is. Bukarest házainak falán *vasgárdista kiáltvány* jelent meg. A kiáltványban *Horia Sima* tanár, Codreanu volt vasgárdista vezér utóda, már szeptember elsején a király lemondását követelte. Megjelent a vasgárdisták volt hivatalos lapja is. Hir szerint ez a lap lesz az uj kormány hivatalos lapja.

Az esti órákban ismét *vasgárdista tüntetés kezdődött Bukarestben.* Bukarest főutcáján a Calea Viktoriein sokszáz vasgárdista fiatalember gyült össze és felvonulva hangosan énekelte a vasgárdista himnuszt.

Berlin véleménye a király lemondásáról

Berlin, szept. 6. (Német TI) A „Deutsche Allgemeine Zeitung“ szerint Károly király politikáját Titulescu öröke terhelte, amelyet a nyugati orientáció értelmében tulsokáig meg is őrzött. Ez megbosszulja magát itt is, mint mindenütt, ahol Angliába és Franciaországba vetettek reményt.

A „Berliner Börsenzeitung“ szerint a változás tulkésőn történik ahhoz, hogy a bünösen felidézett szerencsétlenséget még megfordithassák, de még nem késő, hogy uj kormányzat alapján és uj, tiszta célkitüzésekkel oldják meg a nagy feladatot, egyensulyba hozzák a belső feszültséget és biztositsák Románia jövőjét a Németországgal való becsületes együttműködéssel.

A „Berliner Nachtausgabe“ rámutat arra, hogy Károly királynak több izben alkalmat adtak, hogy csatlakozzék a tengelyhatalmak által Európában kezdeményezett uj fejlődéshez. Károly király azokban az években, amikor Romániát az angol-francia külpolitika parancsszavának rendelték alá, erőszakkal elnyomta országának azokat az ifju erőit, amelyek távozása után kormányra kerültek.

A „Berliner Lokalanzeiger“ megállapitja, hogy Antonescu miniszterelnöknek nem lesz könnyü dolga.

Róma: „A lemondás nem látszik szerencsétlenségnek Románia számára“

Róma, szept. 6. (Stefani.) Károly király lemondását római politikai körökben elsősorban *belpolitikai eseménynek* tekintik. Mindazonáltal azt hiszik, hogy a lemondás a román történelem egy fejezetének végét is jelenti, olyan korszakét, amelyben *folyamatos politikát követni sohasem tudó király uralkodott.* Károly valójában állandóan ingadozott a *Titulescu* által megtestesitett demokratikus rendszerek, valamint a vasgárdának a nemzeti megujhodást célzó mozgalma között. A király azután magára vette a vasgárda kemény elnyomásának felelősségét s később kénytelen volt ezt a vasgárdát a kormányba bevenni. Ilyen körülmények között *a lemondás nem látszik szerencsétlenségnek Románia számára.*

A Giornale d'Italia hangoztatja, hogy Károly király lemondása nemzetközi jelentőségü. A román király politikáját kimondottan személyes kormányzás, de egyuttal mind kül-, mind belpolitikailag nagy határozatlanság jellemezte. Belpolitikájában a román király állandóan ingadozott a parlamenti demokrácia és a tekintélyuralmi rendszer között. Az utóbbi időben látszólag fasizmusszerü rendszert vezetett be Goga uralmával, de azután maga távolitotta el Gogát és uj rendszert hozott létre, amely az előzőnek teljes ellentéte volt. Mig eleinte türte a fasizmussal és nemzeti szocializmussal rokonszenvező Vasgárda kialakulását, később leverte a mozgalmat és magát Codreanut, a mozgalom vezérét is meggyilkoltatta. Még veszélyesebb ingadozás jellemezte a király külpolitikáját is.

A Tribuna bukaresti jelentése szerint, ugy látszik, hogy az uj kormányban többségben lesznek a Vasgárdisták. Ez a hir *nagy rémületet keltett a romániai zsidóság körében.* A lap szerint a király távozását a Vasgárda vezetői sürgették és figyelmeztették Antonescut, hogy a *Vasgárda egyes ifjusági tagjai esetleg merényletet követhetnek el a király ellen.*

Románia külpolitikájának irányelvei

Bukarest, szept. 6. (Orient-Radio.) *Antonescu* tábornok, *államvezető* (elsőizben használják ezt a kifejezést) a román sajtó képviselői előtt hangsulyozta, hogy a külpolitikára vonatkozólag a következő irányelvekhez kell ragaszkodniok: Románia a maga elhatározásából illeszkedett bele Németország és Olaszország politikai légkörébe, tehát *nem szabad a tengelyt támadni,* ellenkezőleg, minden alkalmat meg kell ragadni, hogy elmélyitsék Románia kapcsolatait a határai sérthetetlenségét szavatoló nagyhatalmakkal. A nyugati hatalmak irányában tárgyilagos értesülések keretei között tartózkodó magatartást kell tanusitani. *A bécsi döntőbirósági itéletre nem szabad rosszaló megjegyzéseket tenni. Magyarország,* Bulgária és Szovjet-Oroszország irányában a lapok ne foglaljanak el támadó álláspontot.

Istanbulba utazott Károly

Bukarest, szept. 6. (MTI) Károly volt király repülőgépen Istanbulba utazott.

A hadsereg felesküszik az uj királynak

Antonescu miniszterelnök felhivást intézett a román hadsereghez és elrendelte, hogy a seregek tegyék le az esküt I. Mihály királyra. „Katonák! — szól a felhivás — mindig a hadak esküdtek fel először a trónra. Eppen ezért minden csapatunk, bármilyen helyzetben legyen is, köteles legkésőbb este 6 óráig felesküdni az uj királyra. E parancs teljesitését azonnal közölni kell velem. Éljen I. Mihály, éljen a hadsereg!“

Lövések a királyi palota udvarán

Bukarest, szept. 6. (Reuter.) A koronatanács elrendelte Bukarest polgármesterének letartóztatását. Az országhatár mentén szolgálatot teljesitő rendőrség utasitást kapott, hogy *azonnal tartóztassa le azokat a politikai személyiségeket, akik engedély nélkül külföldre akarnak szökni.* A királyi udvar sok magasrangu funkcionáriusát *a határról visszaküldték.* A visszaküldöttek között van a rendőrség főnöke és Bukarest prefektusa is.

A királyi palota udvaráról pénteken délután lövések zaja hallatszott. Két csendőr megsebesült. Ugy tudják, hogy két politikai csoport kapott hajba és igy keletkezett a lövöldözés.

Nagyvárad zászlótengerben, a szeretet, a hódolat mámoros lelkesedésével fogadta a fehér lován bevonuló kormányzót

— A Pesti Hirlap kiküldött munkatársának telefonjelentése —

Nagyvárad, szept. 6. Harmadszor indultunk utnak nagyszerü honvédeink nyomában, amikor ujra birtokba veszszük az ősi magyar földnek egy visszatért darabját. Harmadszor ismétlődnek meg szemünk előtt mindazok a jelenségek, amelyekről már az előző két alkalommal is megirtuk, hogy minden szó, minden irás meddő kisérlet, nem lehet megközelitően sem hű képet adni mindarról, ami itt történik, mert amit látunk, az a lélek mélyén fakadó érzés szabad megnyilvánulása. Mi pedig csak szavakkal rendelkezünk, hogy tolmácsoljuk azt, ami most Erdély és az erdélyiek lelkében végbemegy.

A körülmények, a motivumok csaknem hajszálra ugyanazok ma is, mint két év előtt voltak. Most is ugyanolyan események játszódnak le szemünk előtt, mint a két előző alkalommal, mégsem tudjuk a dolgokat a mindenhez hozzáedzett upságiró fölényével nézni. De ez nem is csoda, mert hiszen magyarok vagyunk és Erdély egy darabjának viszszatéréséről van szó.

Át a trianoni határon

Ragyogó napsütéses hajnalon szalad gépkocsink a Nagyvárad felé vezető országuton, azaz szaladna, ha nem kellene minden percben megállnunk az uton és az ut mellett óriási tömegekben felvonuló honvédcsapatok és járműveik forgatagában. Szinte lépésenkint közelitjük meg a trianoni határvonalat, amely huszonkét évvel ezelőtt kettészakitotta a magyar vidéket. A határon innen *Ábránd*, a határon tul *Bors* az első helység. Mind a kettő szintiszta magyar. Ábránd felől töretlen vonalban fut a kitünően ápolt országut. Ha egy ledöntött sorompó nem mutatná, hogy itt még ma hajnalban is román őrség állt, észre sem vennők, hogy ugynevezett országhatárt lépünk át. Hatalmas vasuti sinekből és betontömbökből épitett uttorlaszok zárják el a közlekedést, drótakadályok futnak keresztül az uton, spanyollovasok és rozsdásodó drótsövények akadályozzák a szabad mozgást. De most már rendben van minden, mert derék *honvédeink alig egy óra alatt teljesen eltávolitották az utból az emlékül itthagyott összes akadályokat és most már csak a folytonos ünneplés lassitja Nagyvárad felé igyekvő kocsink iramát.*

A Károly-vonal

A következő látvány egy különös dombsor, amely összefüggő láncolatként emelkedik ki már messziről láthatóan a deszkasimaságu alföldi mezőkből. Ez a dombsor az ugynevezett *Károly-vonal,* amelyre olyan büszkén és öntudattal hivatkoztak szomszédaink, akárcsak a franciák az „áttörhetetlen" Maginot-vonalra. A zöld gyeppel álcázott jókora hosszukás dombok tulajdonképpen betonerődök, amelyek mögött kiterjedt, bonyolult árokrendszer huzódik és az erődökben a legkorszerübb védelmi berendezésekkel igyekeztek nagyobb nyomatékot és biztonságot adni a trianoni diktátumon alapuló birtoklásnak.

Most ezek az erődök kifosztva, üresen tátonganak, nemcsak a berendezéseket vitték el, hanem amit lehetett, elpusztitottak, beleértve az országuton átvezető alul- és felüljárókat is, ugy, hogy most csak az utászaink által percek alatt hevenyészett hidon mehetünk át ezeken a kellemetlen emlékeket ébresztő helyeken. Tavasszal már tökéletesen el fog tünni az egész erődláncolat, mert az erődök és a határ között levő területet, amely eddig az ágyutűz vonalába eső senkiföldje volt, a közeli falvak lakossága ujra művelés alá veszi. Igy válik semmivé a Trianon védelmére készült hirhedt erődláncolat.

Szent László városa felé

A középületnek is beillő emeletes, árkádos, hatalmas román vámépület most valóságos zarándokhelye a környék lakosságának. Ide seregleltek össze a közeli és messzi eső községekből az emberek, ki gyalog, ki kocsin, ki kerékpáron vagy lóháton, hogy tanui legyenek annak a pillanatnak, amikor az a sorompó, mely határt vont magyarok és magyarok között, ledől. De nem lehettek tanui a határ megszünésének, mert *egy lelkes magyar, aki az éjszaka folyamán átszökött, leszedte a határjelző táblát és magával vitte be Nagyváradra.* Most a határt egy másik tábla mutatja, amelyen legalább hat nyelven van felirva: „Jobbra hajts!". Most már erre a táblára sem lesz szükség, mert Erdély visszatért részében ezután éppen ugy balra fognak hajtani minden járművel, mint Trianon előtt egész Magyarországon.

Biharpüspöki — öt perc

Közben befut az első magyar vonat a határon át Biharpüspöki állomásra. Az állomáson mindössze öt percig állt a vonat, de ez az öt perc is elég volt arra, hogy „Episcopia Bihor" ujra Biharpüspöki legyen. *A vonatról pillanatok alatt ugráltak le a vasutasok s a legtökéletesebb felkészültséggel percek alatt rendezkedtek be.* Mindenki pontosan tudta, mi a teendője. Az egyik nyomban a névtáblát cserélte ki, a másik a többi feliratok helyett hozott magyar táblákat, mások az irodában teremtettek rendet, a váltóőrök pedig már előre elkészitett térképek alapján igazodtak el a sinhálózatban. Öt perc alatt tökéletesen elkészült Biharpüspöki állomás.

A vasuttal párhuzamosan futó országuton ezalatt végeláthatatlan folyamként vonultak fel a honvédség különféle csapatai, gyalog, fogatokon, lóháton, motorral, az országut két oldalán pedig Biharpüspöki és Nagyvárad lakossága állott sorfalat és szakadatlan örömujjongással kisérte honvédeink minden lépését.

Nagyvárad határában már csak lépésben lehetett előrehaladni, mert az emberek sorfala olyan sürüvé vált, hogy jóformán utat kellett törni minden járműnek. Ha azt irjuk, hogy zászlódiszben pompázott Nagyvárad városa, ez csak halvány képe a valóságnak. Nemcsak minden házon lengett magyar zászló, hanem minden ablakból kendőkkel, zászlókkal integettek, szőnyegek, virágok diszitették az ablakokat, *mindenünnen valósággal mámorban uszó, ujjongva ünneplő, szinte önkivületben kiabáló emberek ovációja fonódott össze egyetlen hangorkánná.*

Az aradi menekültek

Mindössze egyetlen néma folt volt az ujjongó, tüntető áradatban: az *aradi menekültek* hatalmas csoportja. Gyászfátyollal letakart tábla jelezte, hogy ezek az aradi menekültek Gyászruhás nők, feketeruhás férfiak álltak némán a sorban, de a szemükben minden szónál beszédesebben csillogtak a fájdalom könnyei. *Temesvár menekültjei* is nagy csoportban vonultak fel a bánáti községből menekült svábokkal együtt, akik igazi svábos kiejtéssel éltették honvédeinket.

Soha még ilyen ünnepnapja nem volt Nagyváradnak. Azt ünnepelte minden nagyváradi, hogy ujra magyar lett. Nagyon is igazolva van annak a román hivatalnoknak a kijelentése, aki a bécsi döntést hirül adó rádióüzenet napján a tüntető magyar közönség láttára igy nyilatkozott:

— Huszonkét év munkája egyetlen perc alatt vált semmivé. Most látszik meg, hogy *Nagyvárad mégis magyar maradt.*

Horthy Miklós bevonulása

Ha mindazt a lelkesedést, örömujjongást és határtalan ovációt meghatványozzuk, amellyel Nagyvárad lakossága köszöntötte a felszabadulás napján honvédeinket és mindenkit, aki velünk együtt jött, csak akkor kapunk megközelitő képet arról, hogyan fogadták Biharország fővárosában kormányzónkat. *A délceg lovastestőrök között fehér lován bevonuló Horthy Miklóst a szeretet, a hódolat és a csodálat olyan kitörései fogadták, hogy azt szavakkal leirni lehetetlen.*

A hatalmas Szent László-teret teljesen megtöltő, közel százezernyi lelkesedő tömeg kora reggel óta hüségesen kitartott egész délutánig, amikor a hivatalos fogadás ünnepsége megkezdődött. Utána másfélórás diszfelvonulást tapsolt és ujjongott végig és még késő este is zene, vidám rivalgás tölti meg Várad utcáit. Huszonkét évig gyászolt Várad, most egyszerre szakadtak fel az érzelmek. *Elénekelték a Himnuszt, elénekelték ujra, majd mégegyszer és többször;* már régen vége volt mindenféle hivatalos ünnepségnek, még mindig ujabb csoportokba verődve énekelték a Himnuszt, a Szózatot és a Magyar Hiszekegyet. Voltak, aki semmi mást nem tettek, csak kiabáltak és beszéltek magyarul, élvezve, hogy *hangosan ejthetik ki a magyar szót.* Gramofon, rádió szólt, természetesen mind nyitott ablakban és minél hangosabban, hogy megtelitse magyar nótával, magyar indulókkal az ujjongó várost.

Mindez a legélesebb ellentétben van az előző estével, amikor még a román parancsnok utasitására be kellett zárkózni a lakásokba. Mára azonban felszabadultak az érzelmek és a *felszabadulás első éjszakáján nagyon kevés ember aludt Nagyváradon.*

Szent László városa huszonkét év keserves rabsága után visszatért az anyaországhoz.

Dr. Szerelemhegyi Ervin

Harangzugás közben vonult be Nagyváradra Horthy Miklós

Nagyvárad, szept. 6. (MTI) Horthy Miklós kormányzó a péntekre virradó éjszakát különvonatán töltötte. A különvonat Biharkeresztesen éjszakázott.

Tizenegy óra 40 perckor a kormányzó *Werth Henrik* gyalogsági tábornok, vezérkari főnökkel, vitéz *Bartha Károly* táborszernagy, honvédelmi miniszterrel és katonai kiséretének többi tagjával elhagyta a különvonatot és Biharkeresztesről gépkocsin Nagyváradra ment. A város határában *Jány Gusztáv* altábornagy, a második hadsereg parancsnoka törzskarának élén jelentkezett a Főméltóságu Urnál. A jelentés után *Horthy Miklós* kormányzó kiséretének tagjaival együtt *lóra szállt, hogy a város harangjainak zugása közben a csapatok élén ünnepélyesen bevonuljon a visszatért Nagyváradra.*

Az ünnepélyes bevonuláson jelen volt *Radocsay László* igazságügyminiszter és *Varga József* kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter.

Jelen volt a Főméltóságu Asszony is, valamint vitéz *Horthy István*, a MÁV elnöke feleségével.

Megérkeznek az előkelőségek

Nagyváradon az utolsó román katona eltávozása után megérkeztek az első magyar katonai gépkocsik. Az első gépkocsiban *Zákó András* vezérkari alezredes, *Csics György* tüzéralezredes és *Somogyváry Gyula* százados ült. Huszonegy év után ismét magyar katonákat látott falai között az ősi árpádkorabeli város. A csapatok szakadatlan sorban vonulnak keresztül a városon. A fogadtatási ünnepség szinhelyén, a Szent László-téren nemzetiszinü drapériák, kétoldalon a német és olasz zászló függ alá a magasból. Az emberek egyre özönlenek a hatalmas térre. Tomboló éljenzés fogadja az aradi, temesvári, lugosi, belényesi és tárkányi magyarok csoportjait. Órák állottak csak a fogadóbizottság rendelkezésére és szinte elképzelhetetlen arányu ünnepséget készitettek elő.

Tizenegy óra után egyre-másra érkeznek az előkelőségek: *Varga* és *Radocsay* miniszterek, vitéz *Horthy István,* a MÁV elnöke, *Ullein-Reviczky Antal* követségi tanácsos, a külügyminisztériumi sajtóosztály vezetője. Meleg éljenzés fogadja *Hory András* rendkivüli követ és meghatalmazott minisztert, aki huszárhadnagyi egyenruhában jelent meg. Megérkezik *Krappe ezredes,* német katonai attasé, *Fütterer* ezredes, német légügyi attasé és *Voli* ezredes, olasz katonai attasé, kiket *Ujszászy István* vezérkari ezredes és *Szentpétery György* vezérkari százados kisér. Meleg szeretettel veszik körül dr. *Cziffra Kálmánt*, Várad háboru előtti főispánját,

Sulyok Istvánt, a ref. egyház ősz püspökét, *Schusfer* német konzult, dr. *Thury Kálmán* ref. főgondnokot, a többi vezető váradi magyar embert.

A Főméltóságu Asszony ünneplése

Horthy Miklósné menyével, Horthy Istvánnéval gépkocsira szállott és *Brunswik György* ezredes, valamint *Gerlóczy Gábor* alezredes kiséretében a Szent László-térre hajtott, ahová *páratlanul meleg, lelkes ünneplésben érkezett*. A Főméltóságu Asszony éppen szülővárosának, Aradnak magyarjai előtt szállott ki kocsijából és könnyes szemekkel haladt el előttük. Hódolattal köszöntötték a kormányzónét és menyét. Nem győzte csodálni a váradi nép a Főméltóságu Asszony csodálatosan szép, földig érő fekete magyar nagyasszonyi ruháját, fekete fejdiszét és a habfinomságu, könnyü fehér csipkefátyolt és kötényt, valamint szépséges menyének ciklámenlila, festőien szép magyar ruháját.

Ezalatt a főpályaudvaron *Chirila Augusztin*, Nagyvárad kinevezett polgármestere és dr. *Sólyom Kálmán* alpolgármester üdvözölte a kormányzót. *A román polgármester ezüst tálcán kenyeret és sót ajánlott fel, amit a kormányzó megizlelt.* A rövid fogadás után *Jány Gusztáv* altábornagy, a második hadsereg parancsnoka, jelentkezett törzskara élén.

Schriffert Béla püspöki helynök Szent László király ősi egyháza nevében köszöntötte a kormányzó urat és személyében minden magyar katonát. Utána *Sulyok István* ref. püspök, *Matterni Imre* ev. esperes, *Magyar Ágoston* gör. kat. esperes és *Popovics Vazul* gör. kel. esperes mondottak üdvözlő szavakat. Popovics Vazul a román lakosság hüségét juttatta kifejezésre.

Dr. *Thury Kálmán* ref. egyházkerületi főgondnok a magyarság nevében átadta a várost a kormányzónak. *Horthy Miklós* kormányzó felesége nemzetiszinü szalaggal diszitette fel azt a magyar selyemzászlót, melyet a magyar asszonyok huszonegy év előtt kezdtek el himezni, de azután különkülön kellett elrejteni, hogy a románok meg ne találják.

A kormányzó visszautazott Gödöllőre

Horthy Miklós kormányzó hitvesével és kiséretével a bevonulási ünnepség után különvonaton visszautazott Gödöllőre. *Werth Henrik* gyalogsági tábornok, a honvédvezérkar főnöke és *Bartha Károly* honvédelmi miniszter is helyet foglalt a kormányzói különvonaton. *Varga* és *Radocsay* miniszterek gépkocsin tértek vissza a fővárosba.

Vitéz *Horthy István*, a MÁV elnöke, csütörtökön este Püspökladányba utazott és ott *szemlét tartott az Erdélybe kirendelt vasuti személyzet fölött*. Horthy István rövid buzditó beszédet intézett a felszabaditott területre kiküldött vasutasokhoz. Pénteken reggel Horthy István az első vasutasvonaton átment Nagyváradra és *a nagyváradi állomást személyesen vette át a katonai parancsnokságtól*.

A honvédség bevonulása a felszabadult Nagykárolyba

Nagykároly, szept. 6. (MTI) A magyar honvédség csütörtökön vette birtokba *Nagykároly* városát, Szatmár vármegye régi székhelyét, amely lakosságának számára nézve az ötödik város a felszabadult erdélyi területek városai között.

A Himnusz elhangzása után *Schuszteritsch Béla* mondott üdvözlőbeszédet, majd *Broczkó Ella* megkoszoruzta a honvédek zászlóját és a város közönsége nevében *Gönczy Sándor* ref. esperes üdvözölte a bevonuló csapatok parancsnokát. A magyar asszonyok nevében özv. *Kleiner Dezsőné* köszöntötte ezután a honvédeket, a tűzharcosok nevében pedig dr. *Nagy Gábor* ügyvéd mondott beszédet. Dr. *Földváry György* kegyes tanitórendi házfőnök beszélt a magyar keresztény egyházak nevében.

Az ünnepélyes bevonuláson megjelent gróf *Károlyi Gyula* volt miniszterelnök és családja is. Délben a bevonult csapatok tiszteletére a katolikus legényegylet helyiségeiben társasebéd volt.

Nagykárolyba nyugati irányból Börvely és Kálmánd községeken át vonult be a honvédség.

A honvédség előrehaladása Erdélyben. A vonalkázott részt foglalták vissza a magyar csapatok csutörtökön és pénteken. A pontokkal megjelölt szakasz megszállása szombaton kerül sorra.

A honvéd vezérkar hivatalos jelentései

I.

A honvéd vezérkar főnöke 1940 szeptember 6-án 10 órakor közli:

Csapataink szeptember 6-án 7 órától kezdve folytatják az előnyomulást a mai napon megszállandó területekre.

A csapatok a trianoni határt Nagylétától délre, Kötegyánig terjedő határszakaszon ma lépték át és bevonulnak Nagyváradra és Nagyszalontára.

A Legfelsőbb Hadur csapatainak élén Nagyváradra 12 órakor vonul be.

II.

A honvéd vezérkar főnöke 1940 szeptember 6-án 21 órakor közli:

Csapataink szeptember 6-án estig kitüzött menetcéljukat tervszerüen, minden zavaró körülmény nélkül elérték. Általában Nagyszalonta kelet, Fugyivásárhely, Hagymádfalva, Margitta kelet, Magyarcsaholy, Érszakácsi, Krasznabéltek, Bükk-hegység gerincvonulata, Erdőszáda, Misztótfalu, Láposbánya (Nagybánya kizárólag), Felsőbánya, Oláhlápos, Cibles, a Radnai-hegység gerincvonulata Borsától keletre, körülbelül 15 kilométerre huzódó vonalat.

Szeptember 7-én 7 órai indulással megszálljuk a következő nagyobb helységeket: Mezőtelegdet, Élesdet, Szilágysomlyót, Szilágycsehet, Nagybányát, Magyarlápost, Naszódot és a Nagy-Szamos felső folyásának vidékét.

Amerika többszáz régi harckocsit enged át Kanadának

Hadianyagot is szállitanak a brit dominiumoknak

A tengely nem tiltakoziK az ujabb amerikai lépés ellen

Róma, szept. 6. (MTI) A „Giornale d'Italia" washingtoni jelentése szerint *Marshall* tábornok, az Egyesült Államok vezérkari főnöke közölte az ujságirókkal, hogy gyakorlatozás céljából többszáz régi harckocsit engednek át a kanadai hadseregnek. Diplomáciai körökből származó értesülés szerint az Egyesült Államok szerződést irnak alá Nagy-Britanniával, Kanadával, Ausztráliával és Uj-Zélanddal, amelynek értelmében a fenti országok és az Egyesült Államok között minden vitás ügyet békés uton fognak elintézni. Félhivatalos amerikai körök hangoztatják, hogy az uj megegyezések kifejezésre juttatják azt a barátságot, amely az Egyesült Államokat a brit birodalom népeivel összeköti.

La Guardia polgármester, az amerikai-kanadai védelmi bizottság elnöke ujságirók előtt nyilatkozott s kijelentette, hogy a két ország közötti együttműködés abban is kifejezésre fog jutni, hogy *az Egyesült Államok hadianyagot szállitanak a brit dominiumoknak*.

A harckocsik átadásával foglalkozva, Gayda a Giornale d'Italiaban a következőket irja: Angliában hiába várják, hogy Olaszország és Németország tiltakozni fog Amerika ujabb lépése ellen, amellyel fegyvert ad a velük ellenséges hadviselő államoknak. Olaszország és Németország nem tiltakozik, de érthető érdeklődéssel követi ezeket a különös üzleteket. Ezek az üzletek nyilvánvalóan mutatják, mint esik szét a brit birodalom és bizonyitják, hogy Anglia már eddig is óriási veszteségeket szenvedett el. Érthető, hogy az Egyesült Államok közismert üzleti érzéke kihasználja ezt a helyzetet.

Uruguayi tengerészeti támaszpont Amerika birtokában

New York, szept. 6. (Német TI) A „New York Times" megbizható buenosairesi forrásból azt jelenti, hogy Uruguay az Egyesült Államokat arra kérte, engedjen át neki 3—6 olyan rombolót, mint amilyent Anglia kapott, ezenfelül engedjen át több bombavetőgépet. Diplomáciai körökben ugy vélik, hogy *az Egyesült Államok kormánya ellenszolgáltatásképpen egy uruguayi tengerészeti támaszpontot fog kérni.*

Kanadába érkezett az átadott amerikai rombolók első csoportja

Keletkanadai kikötő, szept. 6. (Reuter.) A Nagy-Britanniának átengedett 50 amerikai torpedóromboló egy csoportja pénteken ideérkezett.

Roosevelt háborus cselekedete?

New York, szept. 6. (Stefani.) A „New York Post Dispatch" szerint *Roosevelt* háborus cselekedetet követett el. A lap szerint még meg lehet állitani az Egyesült Államokat a végzetes lejtőn s el lehet még kerülni az 1917-es tévedés megismétlését.

Hadműveletek

Lángragyujtották a német repülők bombái a thameshaveni nagy kőolajtartályt

Berlin, szept. 6. (Német TI) A véderő főparancsnoksága jelenti:

A német tengeri erők tengerentuli vizeken elsüllyesztettek 41.000 tonna űrtartalmu ellenséges kereskedelmi hajóteret.

Mint már jelentettük, egy gyorsnaszádrajunk a mult éjjel Anglia keleti partján támadást intézett egy angol hajókaraván ellen. A támadás során elsüllyesztettünk öt, összesen 39.000 tonna tartalmu felfegyverzett ellenséges kereskedelmi hajót — ezek között volt egy 12.000 tonnás tartályhajó —, továbbá egy Imogen-osztályhoz tartozó romboló. Ezenkivül sulyosan megsérült egy gőzös is.

Egy tengeralattjárónk elsüllyesztett több, összesen 19.100 tonna tartalmu ellenséges felfegyverzett kereskedelmi hajót.

Harci- és vadászgéprajaink szeptember 5-én tovább bombázták a délangliai repülőtereket és épületeket, valamint szállásokat találtak el. A thameshaveni nagy kőolajtartályt lángragyujtottuk. A támadások során több, számunkra győzelmes kimenetelü légi harc keletkezett.

Az elmult éjjel harci kötelékeink sikeresen bombáztak több Lincoln-környéki repülőteret, továbbá bombákat vetettek a liverpooli, portsmouthi, sunderlandi, blythi és hulli kikötőberendezésekre, a newcastlei ipari telepekre és a London keleti részében fekvő kikötői és hajójavitó épületekre. Ugyancsak ujból bombáztuk a thameshaveni nagy kőolajtartályt.

Az angol kikötőknek aknákkal való elzárását továbbfolytattuk.

A Birodalom területére az elmult éjszaka angol repülőgépek repültek be és több helyen bombákat dobtak le. Komolyabb kárt nem okoztak, csupán egy majort találtak el. Itt a bombák megöltek öt polgári személyt, akik az óvóhelyre tartottak, kettőt pedig megsebesitettek.

Az ellenség gépvesztesége a csütörtöki napon összesen 46 egység. Ezek közül kettőt éjszaka lőtt le légvédelmünk. Ezenkivül megsemmisitettünk hat záróléggömböt. Tizenhat repülőgépünk nem tért vissza támaszpontjára.

Egész éjszaka légi riadó volt Londonban

London, szept. 6. (Német TI) Csütörtökön az angol fővárosban a negyedik és egyben utolsó légiriadó *a péntek kora reggeli órákig tartott*. A légiriadó tartama nem kevesebb mint öt és félóra volt.

London területén pénteken reggel 5 óra 15 perckor volt az első, majd 7 óra 49 perckor a második légiriadó. A második légiriadó 70 percig tartott.

A légi támadások egyre gyakoribbak lesznek

London, szept. 6. (Reuter.) A londoni körzetben a harmadik légiriadó 11 óra 57 perckor kezdődött és 12 óra 55 perckor ért véget. A légvédelmi szirénák akkor szólaltak meg, amikor a német gépek megjelentek a Temze-torkolat felett s *London irányában repültek*.

A Nagy-Britannia elleni háboru *uj és hevesebb szakasza kezdődött el.* A légitámadások egyre gyakoribbak lesznek s egyre nagyobb számu német repülőgépkötelékek támadnak.

Nyolc óra után *kétszáz német gép repült át a délkeleti partok felett.*

Két izben repülőterek ellen irányult az ellenséges alakulatok főtámadása. Amint a légiharcok kezdtek közeledni London felé, a fővárosban ujra, immár másodizben a pénteki nap folyamán, megszólaltak a légvédelmi szirénák. *Az egyik negyedben számos robbanás történt* s bombákat dobtak le egy Temze-torkolati város közelében is.

Negyvenöt angol repülőgép pusztulása

Berlin, szept. 6. A Német TI értesülése szerint pénteken a kora délutáni órákban német harci repülőkötelékek bombázták a *weybridgei repülőgépgyárat*. Négy szerelőcsarnokot és tiz, a földön álló repülőgépet középerősségü bombákkal eltalálták.

Egy másik támadás a Henley repülőtere ellen irányult. A felszálló és a tér déli részét több találat érte. Ezeknél a támadásoknál légi harcok fejlődtek ki. *Harmincöt brit repülőgépet lelőttünk.* Tizennégy német gép veszett el.

Brit repülők Svájc fölött

Bern, szept. 6. (Stefani.) Éjfél felé Genfben megállapitották, hogy brit repülők ismét megsértették Svájc semlegességét.

A közvélemény felháborodásának hatása alatt a svájci kormány, hir szerint, komoly elhatározásokat mérlegel, igy a Londonnal való diplomáciai szakitást is.

Málta egyik erődjét szétrombolták az olasz repülők

Valahol Olaszországban, szept. 6. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 91. számu hadijelentése:

Csütörtökön kétszeres támadást intéztünk Málta ellen. Az első támadás során, amely délelőtt folyt le felderités céljából, teljesen végrehajtottuk a megbizatást, mivel azok az angol vadászgépek, amelyek védekezés céljából a levegőben cirkáltak, vadászgépeink támadására az összeütközést elkerülve, elmenekültek. Két ellenséges vadászgépet géppuskatüzzel megrongáltunk.

A délutáni támadás során egy zuhanóbombázó alakulatunk váratlanul a sziget fölé érkezett. Bombái Delimara erődjét eltalálták és részben szétrombolták, az üzemanyagkészletet pedig felgyujtották.

Turin ellen Svájc felől jövő ellenséges éjszakai támadás történt. Különálló házakban kisebb fontosságu kár esett. Az egyik lakónegyedben egy emeletes ház két felső emelete beomlott, azonban a lakók, mivel a riadó jelzése után azonnal az óvóhelyre siettek, sértetlenek maradtak. Egy pályaudvaron több vasuti kocsi kigyulladt. A város közelében a mezőkre is estek bombák, ezek azonban kárt nem okoztak.

Churchill kihallgatása az angol királynál

London, szept. 6. (Német TI) A király a Buckingham-palotában pénteken kihallgatáson fogadta Churchill miniszterelnököt, akivel hosszabb megbeszélést folytatott.

„Franciaországot pókeren játszották el!"

Reformokból nem lehet megélni — Anglia ki akarja éheztetni volt szövetségesét? — Évfordulói köszöntő

Franciaország megszállott övezeteibe a hazajutó menekültek millióival lassanként visszatér az élet. Együttműködve a helybeli hatóságokkal, a német „Nemzeti Szocialista Népsegités" kiküldöttei mindent elkövetnek, hogy biztositsák a lakosság számára, ha nem is a jólétet — ez a mai feldult francia földön elképzelhetetlen volna —, de legalább a legszükségesebb élelmiszereket és ruházati cikkeket.

Ezzel szemben a legujabb hirek alapján sötét képet festhetünk magunknak arról a megpróbáltatásoknak arról a sorozatáról, amely napról-napra nyomasztóbb sulylyal nehezedik *az ország meg nem szállott részeire.* Igaz, hogy a Pétain-kormány Vichyben lázasan dolgozik nemcsak az uj alkotmány megerősitésén, hanem a francia lelkiség átformálásán is. Gombamódra szaporodnak el az uj egyesületek, melyek hivatalos fennhatóság alatt szállnak harcba az alkoholizmus, a gyakori válások, pornográfia, az elpuhultság, a haszonlesés és az eddigi francia közélet számos más jelensége ellen. Buzgó ujitók kiadták a jelszót: ha Franciaország uj életet akar kezdeni, ha méltó helyet remél elfoglalni a kialakuló Európában elsősorban *sajátmagát kell megváltoztatnia* mind szellemi, mind testi vonatkozásban. Egyesek már odáig mennek, hogy a gyermeknevelés és a középiskolák reformjával kapcsolatban követelik *a tornaórák számának növelését* az elméleti tantárgyak rovására.

Bőség után a szükség

Mialatt pedig ilyen nagy „reformhullám" önti el a francia lelkeket, Clermont Ferrandtól Marseilleig és Nizzától Biarritzig *a legkezdetlegesebb nehézségekkel küzd* gazdag és szegény egyaránt. Az a francia nép, amely az utóbbi husz esztendőben talán *a legjobban élt egész Európában* és örök elégedetlenségében még többet követelt, az a nap, amely el sem tudta képzelni a létet, naponta kétszeri husétel, üveg vörösbor, fehér kenyér, minél kevesebb munka, és minél magasabb jövedelem nélkül, most szemtől-szemben áll, jóformán átmenet nélkül, a szükölködéssel. Hiába állitották fel minden közszükségleti cikkre a jegyrendszert, ha sehol sem lehet megkapni azt, amiről a jegy szól. A nagyvárosok leeresztett redőnyü üzletei előtt *hosszu sorokban várakoznak elegáns hölgyek, nagykendős munkásasszonyok,* legtöbbször hiába. Nincs vaj, nincs liszt, nincs cukor, nincs kávé, nincs rizs, nincs megfelelő mennyiségü hus, sőt már a száritott tésztanemüek és a zöldségfélék is eltüntek a kirakatokból és a piacokról. Az irodákban nincs papir, nincs tinta, nincs toll. A gyárakból hiányzik a nyersacél, nincs utánpótlás finomabb műszerekben. Hiába várnak a garázsokban a ragyogó luxusautók ezrei, a benzin kifogyott. Az Azurpartra költözött *La Fayette* és *Printemps* készleteit néhány nap alatt szétkapkodta a tömeg és uj áru nincs.

A francia nő ezentul nem pirosithatja a száját, nem lakkozhatja a körmeit; a Földközi-tenger partjára költözött világhirü szalonok nem tudják téli kollekcióikat befejezni, mert nincs elegendő selyem, gyapju, semmiféle „nyersanyag".

Churchill és a franciák

Ez általános nélkülözések okát a francia szakértők nem is annyira a háboru pusztitásaiban, vagy a megszállott és meg nem szállott részek közötti szállitási nehézségekben látják. A clermonti sajtó unos-untalan hangsulyozza, hogy *a németek nagy megértést tanusitanak a polgári lakosság szükségleteivel szemben;* a multkor is felajánlották, hogy a megszállott Charente megye hires vajából két és fél tonnányit engednek át, *cserébe öt tonna roquefort-sajtért.* (Roquefort városa nincs megszállva.) Nem, a lassanként tarthatatlanná váló állapotokat a szenvedő egyedek szerint nem a németek, hanem az angolok, a volt szövetségesek okozzák, szigoritott tengeri zárlatukkal, amelynek következtében a gyarmatokról egyre kevesebb hajó futhat be francia kikötőkbe. Hogy milyen véleményt kelt a britek eljárása a végletekre hajlamos franciákban, az elképzelhető. Az egyik neves közíró: *Jean Piot* például felteszi a kérdést:

— Franciaországnak éhen kell-e halnia csak azért, mert Churchill és kormánya nem ismerik el Pétainékat és az uj francia alkotmányt?

Az ilyen éles kirohanásokat megokolatlabbnak találja a legpártatlanabb megfigyelő is, ha egy pillantást vet a behozatal csökkenéséről összeállitott legutóbbi francia hivatalos jegyzékbe. Csak az élelmiszerek területén maradva, kitünik, hogy 1938-ban Franciaország *14.040 tonna fagyasztott hust* szállitott be, ezzel szemben 1940-ben összesen *hatezer tonnára* számithat. *Élő birkából* eddig mindössze *120.000* jött be az 1938-as *802.000-rel* szemben. Az *olajnemückből* 1938-ban *33.870* tonnát kaptak, most örülnek, ha ez év végére eljutnak *15.000 tonnáig.* Két év előtt *117.000 tonna száritott takarmányt* hozattak be, most *10.000 tonnánál* tartanak. *Lenből* mintegy *48.000* tonna állott rendelkezésükre, ezzel szemben Marokkó most mintegy *20.000* tonnányit igért, de a szállitmányok még nem érkeztek meg. És igy tovább. A szakemberek szerint, középarányost véve, *a francia behozatal ez év julius elseje óta 64 százalékkal csökkent . . .*

Prózai nyelven, ez már nem nélkülözés: ez nyomor.

*

Igy virradt rá a meg nem szállott francia földre a háboru kitörésének első évfordulója. *Marcel Déat,* volt miniszter, ezt irja ez alkalomból a hajdani radikális-szocialista és ultra-németgyülölő *L'Oeuvre* hasábjain:

„Eljött annak a napnak évfordulója, amikor a leggonoszabb őrület, társulva a béke elleni összeesküvéssel, Franciaországot a szakadék mélyére taszitotta . . . Ezt a helyrehozhatatlan bűnt egy kis józan észszel és értelemmel el lehetett volna kerülni. Félkegyelmüek, vagy bűnösök — minősitésüket az összeülő Legfőbb Biróság adja majd meg — pókeren eljátszották Franciaországot. Vesztettek. Mi fizethetünk értük."

G. L.

Árdrágitásért két évi börtönre itéltek egy tüzifanagykereskedőt

Az ügyészség árdrágitó visszaélés büntette miatt vádat emelt *Aufricht Gerő* tüzifanagykereskedő ellen. A panaszok szerint a kereskedő több esetben adott el fát kiskereskedőknek és a számlázásnál 7—20 pengőig terjedő felárat számitott. A vád szerint egyes esetekben elsőrendü áru helyett másodrendüt adott, de az elsőrendünek megfelelő árat számitott. A kokszot is a megengedettnél magasabb áron adta el. Egy följelentés azt állitja, hogy a fa lemérésekor a mérlegen egy kis vaskarikát találtak és igy a szállitott mennyiségnél nagyobb suly mutatkozott.

A büntetőtörvényszék, mint uzsorabiróság dr. *Máthé László* elnöklésével pénteken tárgyalta ezt az ügyet. A nagykereskedő tagadta bünösségét. Védekezése szerint minden alkalommal csak maximális árat számitott fel.

Több terhelő tanu vallomásának elhangzása után dr. *Berzsenyi Géza* kir. ügyész mondott vádbeszédet, majd dr. *Bartha György* védőbeszéde hangzott el. A biróság bünösnek mondta ki Aufricht Gerőt a terhére rótt árdrágitó visszaélés büntettében és ezért *két évi börtönre* és iparigazolványának elvesztésére itélte. Az esetek halmazatára való tekintettel a törvényszék megállapitotta, hogy a vádlott cselekményeit üzletszerüleg követte el s igy az ország közgazdasági érdekeit sulyosan megsértette. A biróság sulyosbitó körülménynek találta, hogy *a vádlott üzelmeire olyan időpontot használt fel, amikor a tüzifaellátás terén országszerte nagy volt az inség.*

A kir. ügyész, a vádlott és védője semmiségi panaszt jelentettek be. A törvényszék elrendelte a vádlott további fogvatartását.

Jugoszlávia nemzeti ünnepe

Belgrád, szept. 6. (MTI) II. Péter jugoszláv király 17. születésnapját egész Jugoszláviában nagy ünnepséggel ülték meg. Belgrádot fellobogózták, feldiszitették, a többi város szintén nagy előkészületeket tett az ünnepségre. Csütörtökön délután a belgrádi városi tanács ünnepi ülést tartott, este pedig előadás volt a belgrádi nemzeti szinházban, amelyen a király képviselője és a kormány tagjai is résztvettek. A katonai szemle az idén elmarad, helyette az összes vallásfelekezetek templomaiban hálaadó istentiszteleteket tartottak.

A sajtó vezető helyen nagy cikkekben méltatja a mai ünnep jelentőségét. A lapok kiemelik a hatalom átvételére készülő király nagy szorgalmát és mély kötelességtudását. A király születésnapja alkalmából több jugoszláv diplomatát tüntettek ki.

„Hálatelt szivvel gondolunk arra a férfiura, aki az elesett Magyarországot talpraállitotta"

Szózat a külföldi magyarokhoz — Ünnepel az ország

A Magyar Rádió a csütörtökről péntekre virradó éjjel ünnepi műsort és közvetitést adott a külföldi magyarság részére abból az alkalomból, hogy nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzója a nemzeti hadsereg élén bevonult a visszacsatolt Erdély első városába, Szatmár-Németibe.

Az ünnepi műsor keretében a Magyarok Világszövetsége nevében *Törs Tibor,* a képviselőház alelnöke intézett rádiószózatot a szerte Európában és a tengeren tul élő magyarsághoz.

— Az öröm első perceiben — mondotta Törs Tibor — alázatos lélekkel mondunk köszönetet a gondviselő Istennek és hálatelt szivvel gondolunk elsősorban arra a férfiura, aki az elesett Magyarországot talpraállitotta, Magyarország kormányzójára. Ő volt az, aki rendithetetlen hitével bennünk is tartotta a hitet, aki bölcs országlásával a népek előtt tekintélyt szerzett a magyarnak és aki nemes férfiasságával minden magyar férfieszménye.

— Az öröm első perceiben hálával gondoltunk arra a két magyar államférfiura, akik a sorsunkat intéző bizottság előtt bátor kiállásukkal és megföllebbezhetetlen tudásukkal kivivták igazságunkat. Hálával gondoltunk a két nagy baráti nemzetre és hálával gondoltunk az óhazához hű külföldi magyarokra, akik akkor, amikor ugyszólván lehetetlenség volt innen a Duna partjáról szót emelni a rajtunk elkövetett égbekiáltó igazságtalanságok miatt, világgá kiáltották igazunkat, ébresztgették a világ lelkiismeretét és hirdetve magyarságukat, igyekeztek megcsonkitott vérző óhazájuknak minél jobb szolgálatokat tenni. Ezekben az órákban, amikor a magyar honvédek a Kárpátok bércein végighuzódó régi magyar határok felé menetelnek, itthon és a külföldön egyetlen dobbanásban forr össze minden magyar szive!

Püspökök ünnepi üzenetei

Madarász István kassai püspök és a szatmári egyházmegye eddigi magyar részeinek apostoli kormányzója a következő ünnepi pásztorlevelet intézte papjaihoz:

— Az isteni Gondviselés iránti mély hálával, a magyar haza szebb jövőjébe vetett törhetetlen hittel és fokozódó bizalommal, főpásztori szivem egész szeretetével és örömével közlöm veletek a nagy örömhirt, hogy az 1940 augusztus 30-i bécsi döntés szerint Szent István apostoli királyi pártfogása alatt álló szatmári egyházmegyének a román uralom alatt husz évig rabságban sinylődő székhelye és plébániái visszatértek Szent István országába. Hogy e nagy jótéteményért a Mindenható iránt érzett nagy hálánkat méltóképen kifejezhessük, elrendelem, hogy szeptember 8-án, Kisboldogasszony napján minden templomban ünnepélyes hálaadó istentisztelet tartassék Te Deum-mal, alkalmi szentbeszéddel és a nemzeti himnusz eléneklésével, melyre a helyi hatóságok meghivandók. Előző este a nyolcórai harangszó után félóráig szóljanak az összes harangok!

Kapi Béla evangélikus püspök pásztori levelében többek között a következőket mondja:

— Isten gondviselő kegyelme ismét örömmel ajándékozott meg minket. A hatalmas német és olasz nép támogatásával elérkezett a történelmi igazságszolgáltatás ideje. A Felvidék és a Kárpátalja után hazaérkezik Erdély egyrésze. Teljék meg szivünk Isten magasztalásával. Gondoljunk hódolattal Kormányzónkra, hálával kormányunkra. Szálljon hódolatunk a baráti államok felé. Lássuk magunk előtt a véráldozat nélkül visszatérő földet, a nemzet kebelére boruló testvéreket és tanuljunk meg örülni. Örömünk legyen ama komoly elhatározásunk hordozója, hogy a visszanyert földet megőrizzük, hazatért népét szeretjük, segitjük, megbecsüljük, velük szivben, életben egyesülünk nemzetünk épitésére.

Erdélyiek seregszemléje az Országzászlónál

Vasárnap az erdélyi és keleti felszabadult országrészek társadalmi rétegei járulnak az Ereklyés Országzászló elé tisztelgésre. A nagyszabásu ünnepi megnyilatkozáson résztvesznek a Hargitaváralja, a Szatmármegyei Egyesület, a bihariak táborának tömegei. Az Országzászló előtt több beszéd hangzik el, *Szathmáry István* iró, a Petőfi Társaság tagja „Erdély" cimü versét szavalja el. Délben a Nemzeti Munkaközpont közüzemi csoportja. és a Hargitaváralja székely szakasza vonulnak ki őrségváltásra.

Diszközgyülés és hazafias ünnepélyek Ujpesten

Ujpest város képviselőtestülete pénteken diszközgyülés keretében ünnepelte Erdély egyes részeinek visszatérését. Dr. *Szalay Sándor* tanácsnok mondott ünnepi beszédet. A közgyülés hódoló táviratot intézett a kormányzóhoz, Hitlerhez és Mussolinihoz, ugyancsak táviratilag üdvözölte gróf *Teleki Pál* miniszterelnököt, gróf *Csáky István* külügyminisztert, valamint a német és olasz külügyminisztereket. A városháza mögötti térségen mintegy huszezerfőnyi közönség előtt boczonádi *Szabó Imre* országgyülési képviselő, az országzászlónál dr. *Mester Miklós* országgyülési képviselő mondott ünnepi beszédet.

Az olasz sajtó meleghangu cikkei az erdélyi bevonulásról

Róma, szept. 6. (MTI) Az olasz lapok részletesen számolnak be a magyar csapatok erdélyi bevonulásáról. Kiemelik az olasz lapok, hogy a visszatért országrészek lakossága *milyen leirhatatlan lelkesedéssel fogadta Horthy Miklóst, Magyarország kormányzóját,* aki csapatai élén legendás fehér lován vonult be Szatmárnémetibe. A „Piccolo" budapesti tudósitója hangsulyozza, hogy *amikor a tömeg meglátta Horthy Miklós alakját, igen sok ember térdreborult* s nem volt ember, akinek ne csillogott volna könny a szemében. A bevonuló magyar katonák térdig jártak virágban, amit a községek lakossága szórt az utcákra. A román feliratokat mindenütt eltávolitották s mindenfelé kifüggesztették *Horthy Miklós, Mussolini* és *Hitler* arcképét.

Átütő siker az Őszi Vásár első két napján

Két napja áll nyitva az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár és ez elég idő volt ahhoz, hogy a főváros közönségében határozott vélemény alakuljon ki a látottak felett. Két nap sikeréből egyelőre még csak néhány számadat áll rendelkezésre. Az előző év első két napjának 3821 utazásával szemben ebben az évben 3972 utazási igazolványszelvényt nyujtottak be a pénztáraknál, ami annyiból jelent igen nagy sikert, hogy ebben az évben a korlátozott vasuti forgalom és a külföldiek érkezése elé tornyosuló rendkivüli nehézségek erőteljes visszaesést tettek volna valószinűvé.

A vásár divat- és szines fénykép-szinpadán mindkét napon szinte megszakitás nélkül folyt a bemutatás, még pedig állandóan telt házak mellett. Ez annyit jelent, hogy eddig 7—8000 ember nézte meg a magyar divat-kreációkat és az amatőrfényképezők szines mestermunkáit.

A mintakonyhák főzőbemutatói is az élen haladó látványosságok közé tartoztak. Különösen a „filléres főzés", a hustalan napok kosztja és az egytál ételek iránt mutatkozott igen nagy érdeklődés.

Már a reggeli órákban is zsufolásig telt a vásár „magyar barokk" kiállitása, ahol különösen az egyházművészeti tárgyak, az okkult csodát bizonyitó biblia, az arany szentségtartók keltenek nagy feltünést.

A mintamühelyek és különösen a textiláruk filmnyomása, a gobelinszövés és a kerámiai mühely előtt látható állandó torlódás. Az asztalteritési versenynél a legtöbb szavazatot eddig az erdélyi asztal és a Nemzeti Szinház teritékei nyerték el. Nagy sikere volt a vásár postahivatalának is, ahol a „Kelet visszatér" feliratu, két napja forgalomba hozott postabélyeget vásári alkalmi bélyegzővel ellátva, tömegesen vásárolta a közönség.

Székelyek idegenben

Valaki nemrég Józseffalván járt, amikor a falu már leégett. Az asszonyok vályogot vetettek, a férfiak fuvaroztak, gerendákat gyalultak négyszögletüre, hogy majd a mennyezetet tartsák, kapufélfát ácsoltak, még a gyerekek is ott segédkeztek, ahol tudtak. Szép pénz gyült össze a gyüjtésből, melyet Erdély-szerte rendeztek, ebből már meg lehetett kezdeni a falu felépitését. Ami még hiányzik, az összekerül később. Lám — mondták — az ujságban mindig benne van a listája azoknak, akik adakoztak, tiz lei, husz lei, van olyan, aki ötvenet is adott, a jó Isten áldja meg érte. Addig is megkezdik a munkát, mentől előbb kezdik, annál többen kerülnek fedél alá télviz ideje előtt.

Az öreg emberek is segédkeznek, ki amennyire tud. Papjuk mindenütt elől jár a jó példával. Nagy csapás számára az, ami történt. Az ő faluja, az ő temploma van oda, hogy a házáról ne is beszéljünk. Az egyik fehérhaju öreg megszólitja, ahogy éppen az én ismerősömnek mutatja a pusztulást:

— Egyet se busuljon, tisztelendő ur, — mondja azzal a féloldalas, félig gunyoros, félig jókedvü, összeszoritott ajku mosollyal, mely olyannyira jellemző a székelyre, — majd mi belekapaszkodunk a tisztelendő urba, a tisztelendő úr meg az Uristenbe, oszt majd csak kihúzzuk magunkat a bajból.

A pap bólint. Igen, most is azt teszik mindahányan. Segits magadon és az Isten is megsegit, ezt lehetne az uj templom ajtajára irni jelszónak. Igen megfelelő volna.

Különös nép ez a székely, olyan nehéz agyonütni, mint a macskát. Mindig megint talpra áll, akárhányszor viz alá is kerül. Szívós, erős, elpusztithatatlan. És ugy ragaszkodik a nyelvéhez és hagyományaihoz, mint senki más. Azt hallottam, hogy van valamerre Erdélyen kivül néhány falu, ahol most is magyarnyelvü székelyek laknak, pedig csupa idegennyelvü lakosság veszi őket körül. Nem Bukovinában és nem csángók. Székelyeknek vallják magukat. Magyarul beszélnek és katolikusok. Csak ép, hogy magyar papot nem engedélyeznek a faluknak. Ha gyónni akarnak — mondták nekik — tanulják meg az állam nyelvét.

Néha, nagyritkán aztán mégis odavetődik egy magyar pap. Rendszerint olyankor, amikor a helybeli plébános valamerre elutazott. Este, szürkületkor jön, lóháton, szinte lopva. Meghuzódik valamelyik falubeli házában, onnan megy széjjel a hir, hogy megjött a magyar pap. Hajnalhasadtakor, amikor még szinte egészen sötét a táj, különös módon kezd elevenedni a vidék. Innen, onnan, mindenünnen apró fények imbolyognak közelébb. Az uton, az erdőből, a patak mentén, a réten villódznak, mint megannyi szentjánosbogár. Mire a pap ornátusban kilép az ajtón, már százszámra tömörültek a ház elé.

A mise a szabadban folyik le. Azután kezdődik a gyóntatás. Gyorsan megy, senkinek sincsen sok ideje, sem a papnak, sem az embereknek. De magyarul mondhatják el azt, ami szivüket és lelkiismeretüket nyomja. Talán az Uristen is jobban megérti őket azon a nyelven, melyet annyi nehézség közben is hiven megtartottak. Az asszonyok tartják a nyelvet a faluban. Ők nem mozdulnak ki soha a faluból, csak egymás között beszélnek, igy nem ragad rájuk az idegen szó. És a gyermekek tőlük tanulják meg a magyar beszédet. A férfiak gyakran mennek munkára másfelé. Katonasághoz is behivják őket, meg a szomszéd falubeliekkel is gyakran van dolguk, igy majd mind beszélik az ország nyelvét is. De azért szintiszta, székely hangsulyu magyart beszélnek ők is. Valaki azt mondta nekem, hogy egyszer arra jártában, beszédbe elegyedett egy hórihorgas, keményarcu, különösen székelyzamattal beszélő férfival.

— Hol tanult meg ilyen jó magyarul beszélni? — kérdezte tőle csodálkozva. Az ember a szeme közé nézett:

— Az apámtól. A fiam pedig majd tőlem — felelte szükszavuan.

Áldozás után a gyülekezet, amilyen gyorsan összejött, olyan gyorsan el is oszlik. Néhány perc mulva csak itt-ott világit még néhol az uton, vagy a ritkásabb fatörzsek között egy-egy tarka szoknya, vagy fehér székelyharisnya valamelyik férfi lábszárán. A pap is bucsuzik. A nap már feljött az égen, neki is sietős az utja. A dolgát elvégezte. Jobb ha utra kél. Mindenkinek.

A falu megint olyan csendes és kihalt, mintha a lélek is elszállott volna belőle. Pedig él.

Bethlen Margit.

A Hitler-beszéd olasz visszhangja

Ansaldo a tengely és az angol gazdasági berendezésről

Róma, szept. 6. A Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője irja: A Führer beszédének különleges jelentősége annak félreérthetetlen megerősitésében van, hogy *Németország* az angol vezető tényezők vak konoksága láttára *a háborut a végsőkig akarja folytatni.* Ekként mindazok az Angliában egy idő óta terjesztett hirek, amelyek szerint a tengely hosszadalmas „felőrlő háborut" akar folytatni, alaptalanok. A harcnak ez a módja a demokráciák tervei között szerepelt, de nincs benn Németország és Olaszország terveiben. A két tengelyhatalom fel van ugyan készülve hosszu erőfeszitésre is, de rendelkezik mindazokkal az eszközökkel, amelyek a Brit Birodalomnak megadják a kegyelemdöfést abban a pillanatban, amelyben ezt a legalkalmasabbnak látják és amely már közel jövőben elkövetkezik.

Ansaldo, a „Telegrafo" főszerkesztője szerint Hitler beszédének legfontosabb része az volt, amelyben fényt deritett az angol és a német szociális rendszer közötti kiküszöbölhetetlen ellentétre. Valóban, *az az ellentét kiengesztelhetetlen* a liberalizmuson, kapitalizmuson és *a plutokrácián alapuló angolszász gazdasági berendezkedés és az Olaszország és Németország által Európában megteremtett uj gazdasági uralom között.* Ebben az uj rendben a gazdasági erők az állam ellenőrzése alatt vannak és nem az előjogokkal felruházott polgárok csoportjának érdekeit, hanem az egész nemzet érdekét szolgálják. Felvethetjük a kérdést, miért akarja Anglia letörni ezt az uralmat. A választ könnyü megadni: Anglia megérti, hogy az olasz-német gazdasági elvek szerint megszervezett Európa sokkal erősebb lenne, mint az angolszász országok és termékeivel az egész világot uralná. Ennek következtében a szárazföld tekintélyuralmi gazdaságának lerombolása lényeges feltétele az angolszász gazdaság fennmaradásának és virágzásának. Ezt megértve, éppen ezért hangsulyozta Hitler Anglia és Németország gazdasági és szociális erőinek kikerülhetetlen összecsapását.

Appellius, a „Popolo d'Italia"-ban ezeket irja: Juliusban az egész világ remélte, hogy meg lehet teremteni az uj világrendet Mussolini és Hitler elképzelése szerint, amelyben a tengelyhatalmak által képviselt uj Európa, a Szovjet és az Egyesült Államok, Japán és a Brit Birodalom békében élhet egymás mellett. A nemzetközi nagytőke és a zsidók, akiknek központja London és New York, nem akarta ezt. *A harc tehát tovább folyik s nagyszabásu, kemény és talán hosszu lesz. A dolgok azonban a tengely szempontjából a legjobban haladnak és végül is győzni fognak, ha kemény harc árán is.*

A gellérthegyi tüzijátékot szeptember 15-én rendezik Erdély egyrészének visszatérése örömére

Az idei Szent István napi rossz időjárás miatt a nagyszabásunak igérkező gellérthegyi és dunaparti tüzijáték elmaradt. Az előre *felszerelt rakéták egyrésze ugyanis az egész napon át tartó esőben elázott* és ezek nélkül a tüzijáték nem lett volna elég impozáns. A főváros vezetősége ugy határozott, hogy az elmaradt Szent István-napi tüzijáték helyett későbbi időpontban, méltó esemény megünneplése alkalmából kárpótolja a közönséget hasonló látványossággal.

Erdély egyrészének az anyaország kebelébe történő hazatérése olyan örömteljes nagy esemény, amely mindenképpen alkalmas arra, hogy ezt a nagy nemzeti örömet, egy ilyen nagyszabásu tömeglátványossággal is megünnepeljük és emlékezetessé tegyük. Éppen ezért — mint értesülünk — *Szendy Károly* polgármester elhatározta, hogy *az elmaradt Szent István-napi tüzijátékot az erdélyi országrész visszacsatolásának befejeztével megrendezik. Szeptember 15-én, vasárnap mutatják majd be a gellérthegyi Citadellán a pompás tüzijátékot,* amely minden eddiginél hatalmasabb és fényesebb lesz.

A budai Dunaparton tervezett fióktüzijáték nem kerül most bemutatásra, hanem a rendelkezésre álló rakétatömeget mind a Citadelláról fogják felröppenteni. Remélhetőleg ezt az örömünnepet most nem fogják megzavarni az elemek.

A Magyar Szentkorona mása a Magyarok Nagyasszonya fején . . .

Magasztos ünnepségre készül a magyar Szentföldi Zárda Kisasszony-napján

A Hüvösvölgy évszázados fái eltakarják a világ elől azt a kis zárdaépületet, amelyet a magyarországi Ferences-rend a szentföldi gondolat szolgálatára szentelt. A park kanyargós utjain nemcsak elmélkedő és imába merült szerzetesek sétálnak, hanem dolgos, munkás férfiakat is látunk. Hiszen a munka a legjobb imádság, mondotta az egyik fráter, mig felvezetett a kert felső részében álló rendházépülethez. Ott várt a házfőnök, *Páter Majsay,* szentföldi biztos, hogy megmutassa a parkban folyó épitkezéseket és beszámoljon arról a felemelő ünnepségről, amelyet vasárnap, Kisaszony-napján rendez a zárda, és amelynek keretében *Zadravetz István* püspök a magyar Szent Korona művészi másolatával koronázza meg a parkban lévő Golgotai kápolnában a Kálváriai Szűzanya szobrát.

Adakozásból készült a Korona

Páter Majsay először az épitkezésekhez vezet. A lelkes ferences atya kezdeményezésére fel akarják épiteni a zárda kertjében mindazoknak a szent helyeknek pontos másását, amelyek a Szentföldön ma is fennállanak és a Megváltó életével kapcsolatosak. Annakidején beszámoltunk már a *Pesti Hirlapban* erről a tervről és az első ilyen kegyhelynek, a Betlehemi Barlangnak alapkőletételéről. Ma már az épitkezés annyira előrehaladt, hogy rövidesen sor kerülhet a felszentelésére. Nemcsak munkások, de a zárda tagjai és a zárdával kapcsolatos fiunevelő intézet növendékei is segitenek az épitkezésnél. A munka értékét az teszi teljessé, hogy az egész épitési költség adományokból gyült össze...

— Hála a hivek áldozatkészségének — mondja Páter Majsay —, lassanként minden elgondolásunk megvalósul. Pengők és fillérek — leggyakrabban fillérek — gyülnek össze és igy épül meg a Betlehemi Barlang...

A vasárnapi ünnepségekre terelődik a beszéd. Elmondja a Páter, hogy a koronázás Zadravetz püspök legbensőbb terve és szándéka volt. A zárda kápolnájában áll ugyanis az oltár felett a Kálváriai Szűzanya művészmásolatu szobra. Még a kettős szentév emlékére, 1938-ban kapta meg a zárda a Golgotai „Stabat Mater" karrarai márványból faragott oltárát, amely sokáig állott azon a helyen, ahol a Fájdalmas Anya karjába vette a keresztfáról levett Ur Jézust. Az oltár felett van a már emlitett szentföldi szobor hű mása. Erre teszi majd rá *Uzdóczy-Zadravetz István* a művészi másolatu magyar koronát.

— Az egész ország keresztény hiveinek adományából készitettük ezt a Koronát — folytatja a ferences atya —, de éppen ebben rejlik az igazi érték. A jó szándék a fontos, nem az adomány nagysága.

Értékes gyöngyök és drágakövek diszitik a Koronát

Felmegyünk a szentföldi biztossal a rendházba. A fehérre festett ajtón ott áll a szigoru szó: „Klauzura". A hüvös folyosón megyünk végig, ugy érünk el a szentföldi zárda és Muzeum hivatalába. Onnan lépünk be a tulajdonképeni zárdába. Mingyárt az első szoba a rendház vezetőjéé. A kis igénytelen cella tele virággal, könyvekkel, jegyzetekkel, kéziratokkal. A zárdának külön nyomdája és lapja is van. Páter Majsay féltő gonddal veszi ki a jól elzárt szekrényből a Koronát. Első pillanatra azt hisszük, az eredeti — a hasonlóság egészen meglepő.

— Igen — mosolyog a Páter —, nagyon jól sikerült másolat... És értékes is. Igazgyöngyök és drágakövek vannak beledolgozva. Sulya közel három kiló.

Miután megnéztük a Koronát, Páter Majsay ujra begöngyöli takarójába és visszazárja a szekrénybe. Hangjában büszkeség cseng, ahogy megjegyzi:

— Eddig is sok látogatója volt a zárda kápolnájának és a Szentföldi Muzeumnak, de ezután, reméljük, még több hivő fogja felkeresni, hogy megszemlélje azoknak a helyeknek a mását, ahol a Megváltó járt, élt, szenvedett és meghalt. De remélem azt is, hogy vasárnap délelőtt kicsi lesz ez a hüvösvölgyi zárda-kert azoknak a befogadására, akik eljönnek, hogy a koronázási ünnepségen hálát adjanak Magyarország Nagyasszonyának hathatós segitségéért. Hiszen ennek a segitségnek és a magyar nép iránti szeretetének igazán fényes tanubizonyságát adta...

Faragott székely kapu a józsefvárosi teherpályaudvaron

Az utasok lassan készülődnek, leszedik csomagjaikat a hálóból, felveszik felöltőjüket. Közeledünk a Keleti pályaudvarhoz. Csattognak a váltók, vonatunk átrohan a rendezőn . . . Valaki megszólal:

— Vigyázzunk, most jön az a szép székelykapu!...

Mindenki az ablakhoz siet, hogy a meglepő látványban gyönyörködjék. Csak egy pillanat, a vonat gyorsan elrohan a józsefvárosi teherpályaudvar mellett, de ez a gondolatnyi idő is elég, hogy mindenki megbámulja a remekbe faragott, galambducos, szinesvirágu székely kaput és a mögötte pompázó virágokból kirakott „Nagy-Magyarországot..."

Aki figyelmeztetett az érdekes látványra, elmondja, hogy nyár óta, valahányszor erre utazik, mindig ujra és ujra elgyönyörködik ezen a szép és hangulatos székelyországi „képen". Egy másik utas egy kis epizódot is tud a székely kapuval kapcsolatban. Mingyárt el is meséli. Arról szól ez a kis történet, hogy mikor a román államférfiak Magyarországon keresztül a salzburgi megbeszélésekre utaztak, éppen itt néztek ki az ablakon. Meglepetten csodálkoztak el ezen a székely remeken... Mikor visszafelé jöttek, a vonat összes ablakait lefüggönyözték.

A kertészkedő állomásfőnök kezemunkája a kapu és a virágdisz

Kimentem a józsefvárosi teherpályaudvarra, beszélgetek *Derzsy Gyulával,* a pályaudvar főnökével.

— Igaz — mondja szerényen —, már igen sokan jöttek ki megnézni ezt a kis kertet, a kaput, meg a virágos Nagy-Magyarországot. Filmre is felvették. Valaki még azt a gondolatot is felvetette, hogy a Szabadság-térre kellene vinni... Szeretek kertészkedni, ez a terület meg itt — körül mutat az állomás épülete előtt —, nagyon siralmasan festett. Hát gondoltam, tervezek ide valami szép, virágos, székelyes szépitőt...

Megállunk a „szépitő" előtt. Kékre és pirosra festett galambducos székely kapu határolja egyik oldalról a hatalmas virágágyat. A kapu csupa kézifaragás, kézifestés. Tetején fekete fazsindely. Meglepően élethű, Csikországban is diszére válna akármelyik falusi háznak.

— Magam is erdélyi ember vagyok — magyarázza Derzsy Gyula — és igazi örömömre szolgál, hogy mostanra lett készen a kapu, mikor Erdélyország egy része is visszatért...

Muskátlik a visszatérő városok helyén

Nem győzünk betelni a virágágy szépségeivel. Minden egyes országrészt más szinü virágok jeleznek. Fiumét világoskék, Pozsonyt sötétebb, Burgenlandot még sötétebb szin, Szlovákiát sárga, az erdélyi részeket zöld, a déli területet ujra kék, mig Magyarország középső részét piros virágok alkotják. A nagyobb városok helyét egy-egy cserép muskátli mutatja. A folyók és az országhatárok horganylemezből készültek, valamint a szép és izléses mintáju betük is, amelyek a virágágy feliratát adják:

„Csonka-Magyarország nem ország — Nagy-Magyarország mennyország..."

— Az erdélyi részek visszatérő városait — hallom a felvilágositást — az utóbbi napokban esténként piros villanykörtékkel világitjuk ki. Egyébként az egész virágágyat reflektorral világitjuk meg minden este és néha, ünnepélyesebb alkalmakkor még éjszaka is. Van is csodálója elég.

El is hisszük. A székely kapu és a virágokból kirakott Magyarország valóban diszére válnék a Szabadság-térnek is.

— Hála dr. *Bursik Sándor* tanácsos urnak, a pályaudvar vezetőjének — mondja az állomásfőnök bucsuzáskor —, szabadkezet engedett nekem terveim keresztülvitelénél és megértő szeretettel támogatja minden kérésemet.

Amikor kilépünk az állomás épülete elé, éppen egy személyvonat robog el előttünk. Az ablakokban utasok állnak és kalaplengetve üdvözlik a gyönyörü székely kaput.

P. I.

Biztositják a dunai hajózás zavartalanságát

Róma, szept. 6. (MTI) A „Giornale d'Italia" belgrádi tudósitója a dunai értekezlettel foglalkozva, azt irja, hogy a jugoszláv fővárosban biztosra veszik, hogy az értekezlet végleg megszünteti minden ellenőrzést, amit Anglia és Franciaország eddig a dunai hajózás fölött gyakorolt. Ez ujabb következménye a tengelyhatalmak által létrehozott uj délkeleteurópai rendnek. Egész természetes, hogy a Duna melletti államok a legszorosabb együttműködésre törekszenek a tengelyhatalmakkal, hogy biztositsák a dunai hajózás zavartalanságát, ami egyformán fontos Németországnak, Olaszországnak és a dunai államoknak is. Miután Szovjet-Oroszország Besszarábia megszállásával elérkezett a Duna alsó folyásához, forgalma itt is megnövekedett.

LEGUJABB

A német sajtó visszautasitja az angol külügyminiszter Balkán nyilatkozatát

London, szept. 6. (KH) Londoni diplomáciai körökben nagy érdeklődést váltott ki Lord Halifax nyilatkozata, amelyben az alsóházban a délkeleteurópai területváltoztatásokkal szemben az angol kormány álláspontját ismertette. Halifax hangoztatta, hogy a brit kormánynak nincs módjában elismerni a bécsi döntést, mert a kormány nézete szerint az a kényszer, nem pedig a kölcsönös megegyezés alapján jött létre. Politikai körökben hangsulyozzák, hogy Halifax semmi magyarellenest nem mondott beszédében és érdekesnek tartják azt a körülményt, hogy a háboru utáni revizióról nem beszélt.

Brit ajánlat Görögországnak

Berlin, szept. 6. (Német TI) Az angol külügyminiszternek a felsőház csütörtöki ülésén a Balkán-kérdésekről tett nyilatkozatát a mértékadó német lapok egész sora élesen visszautasitja. E lapok azon a véleményen vannak, hogy Anglia ily kérdésekben már egyáltalán nem illetékes.

A *Berliner Börsenzeitung* azt a meggyőződését fejezi ki, hogy Lord Halifax-nak az a megállapitása, amely szerint Anglia nem fogadhatja el a bécsi döntést, a Balkánon nem fog megrendülést előidézni, mert a Balkán-hatalmak előbb megértették, mint Lord Halifax, hogy Angliának európai kérdések tekintetében való magatartása már nem érdekes. Azt a gunyt, amellyel az angol külügyminiszter Romániát a bécsi döntőbirósági itélet miatt elhalmozza, Bukarestben megfelelően értékelik.

A lap szóvá teszi az angol külügyminiszternek Görögországhoz intézett ajánlatát, hogy Anglia a görög függetlenség veszélyeztetése esetén Görögországnak megad minden módjában álló támogatást. Ilyen magatartás — irja tovább a lap — Athénben csak aggodalmakat kelthet.

A *Lokalanzeiger* szerint a Görögországnak nyujtott biztositékra vonatkozó angol figyelmeztetés angol ügynökök zavaros játéka, amely Görögországban nem kelthet örömet.

A *Nachtausgabe* szerint Halifax amikor Görögországhoz fordult, még nem látta előre, hogy Károly román király közvetlenül ezután már bizonyitékát szolgáltatja, mint megy tönkre minden uralkodó és miniszterelnök, aki Angliára támaszkodik.

Olasz lap Churchill beszédéről

Róma, szept. 6. (MTI) A „Lavoro Fascista" *Churchill* beszámolójával foglalkozva megállapitja, hogy *az angol miniszterelnök a bécsi döntésről szólva egész különös módon revizionistának mutatta magát.* Churchill, ugy látszik, elfelejtette Anglia politikájának legutóbbi husz évét, amely az antirevizionizmus és a versaillesi szellem jegyében folyt le.

Megerősödött a légi tevékenység

Berlin, szept. 6. (Német TI) **Most visszaérkezett vadászraj ujabb tizenöt angol repülőgép lelövését jelenti. A Temze alsó folyásának mindkét partján sulyos harcok folytak a német és angol rajok között. Azonkivül ujból bombázták hadászatilag fontos célpontokat London környékén.**

A légi tevékenység délután megerősödött. Az angolok vesztesége az eddigi jelentések szerint hatvan repülőgépre emelkedett. Ezek közül tiz repülőgépet a földön pusztitottak el. A németek vesztesége nem növekedett.

Német felderitő repülőgépek szeptember 5-én Liverpool fölött megállapitották, hogy a német harci repülők előző támadásaik során bombatalálatokat értek el a liverpooli gázműveken, raktárakon, egy hűtőházon, valamint a száraz dokkokon. Az egyik nagy kereskedelmi gőzöst is bombatalálat érte. A 6-ára virradó éjszaka lezajlott támadás során tüzeket és robbanásokat figyeltek meg Liverpool és Birkenhead ipari berendezéseiben. Az egyik robbanást még ötezer méter magasságban is megérezték. A thameshaveni nagy kőolajraktárakban ugyanezen az éjszakán hat ujabb tüzet okoztak a német repülők.

Ötödik londoni légi riadó

London, szept. 6. (Reuter.) **London környékén 19 óra 55 perckor elrendelték az ötödik légi riadót.**

Hét millió kilogramm német bomba

Róma, szept. 6. (MTI) **Az olasz lapok San Sebastianból érkező londoni jelentést szerint arról számolnak be, hogy *a német légihaderő támadásai állandóan hevesebbek lesznek.* Liverpoolt és Birminghamot eddig huszor bombázták a német repülők. A németek ismét bombázták Swanseat nagy ipari kikötőt is. A Csatornán megtámadták Exmouth és Poole kikötőjét, amelyek a nagy Portland-Plymouth** kötőrendszerhez tartoznak s amelyekre a német repülőgépek eddig körülbelül *hét millió kilogramm bombát dobtak le.* Ugyancsak heves támadások érték *London környékét is.* A Temze torkolatának bombázása immáron tiz napja szakadatlanul folyik.

A *Tribuna* berlini tudósitója szerint a német légihaderő állandóan hevesebbé váló támadásai nyilvánvalóan *megtorlásképpen* történnek az angol éjszakai támadásokért. Egyelőre a német légihaderő csak éreztetni akarja, hogy az angol repülőgépek támadásai a német polgári lakosság ellen az angolok számára milyen kockázattal járhatnak. Szükség esetén a mostaninál sokkal sulyosabban is tudnák éreztetni saját bombáik pusztitó hatását az angol városokon.

A *Stampa* berlini tudósitója hangsulyozza, hogy ha *Hitler* erre kiadná a parancsot, *a német repülők Londont ugy össze tudnák bombázni, hogy az angol fővárosból néhány nap alatt csak romhalmaz maradna.*

Ütött a döntés órája Egyiptomban

Milánó, szept. 6. (TP) **A félhivatalos „Popolo d'Italia" azt irja, hogy Egyiptom részére ütött az óra, amikor az események nyomása alatt választania kell. Ez a választás vezethet a jóléthez és függetlenséghez is.**

Visszahelyezték az elmozditott erdélyi tábornokokat

Bukarest, szept. 6. (TP) Antonescu azokat az Erdélyben parancsnokló tábornokokat, akik a bécsi döntőitélet után megtagadták a csapataik visszavonására kiadott parancsot és ezért Károly király elmozditotta őket állásukból, visszahelyezte parancsnokló tisztükbe, miután a tábornokok kijelentették, hogy a kiadott rendelkezésnek alávetik magukat. *Ezzel biztositva van a Magyarország javára odaitélt területek rendszeres kiüritése.* Öt tábornokot érint ez az intézkedés, még pedig *Dragalinát, Ilcust, Georgescut, Piont és Corniciciut.*

A magyar posta megkezdte müködését a felszabadult erdélyi területeken

A postavezérigazgatóság közli, hogy a m. kir. posta a felszabadult területeken *a postai szolgálatot azonnal megnyitja.* Egyelőre a levélpostai forgalom és ott, ahol a szállitási lehetőségek helyreálltak, az 5 kg. sulyig terjedő csomagforgalom nyilik meg. Az egyéb postai, valamint a magántáviró- és távbeszélő forgalom megnyitásáról később történik intézkedés.

Előreláthatólag 29 kincstári és 350 postamesteri hivatal nyilik meg. A megnyilt postahivatalokról az összes postahivatalok felvilágositást adnak, ezenkivül azokat a postavezérigazgatóság időnkint a hirlapokkal is közli. *Szeptember 5-én megnyilt a szatmárnémeti, máramarosszigeti és nagykárolyi postahivatal.*

A magyar Vasuti Üzletszabályzat kiterjesztése

A kormány az 1938-ban hatálybaléptetett Vasuti Üzletszabályzat hatályát a Magyarországhoz visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi területekre is kiterjesztette attól az időponttól kezdve, amelyen az egyes területeket Magyarországnak átadták. A romániai terület és a Romániától Magyarországhoz visszacsatolt területek egymásközötti forgalmában a Romániában hatályban lévő Vasuti Üzletszabályzatot kell alkalmazni abban az esetben, ha a fuvarozási szerződést a visszacsatolt területek átadása előtt kötötték. A Magyarország és a most visszacsatolt területek közötti fuvarozásoknál az 1938-ban becikkelyezett nemzetközi egyezményeket kell alkalmazni abban az esetben, ha a fuvarozási szerződés megkötése a visszacsatolt területek átadása előtt történt.

NAPI HIREK

— **Incze Péter miniszteri tanácsos.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Incze Péter* miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá nevezte ki. A miniszterelnökség kiváló főtisztviselőjének előlépése bizonnyal általános örömet kelt majd a politikai világban és a köztisztviselői kar körében. Incze Péter hosszu idő óta felelősségteljes bizalmi poziciót tölt be a miniszterelnök oldalán s rátermettségével, kitünő képességeivel és jeles egyéni tulajdonságaival mindig elismerést szerzett. Köztisztviselői pályáján fontos beosztásokban teljesitett értékes és eredményes szolgálatot.

Tordaaranyos vármegyében született 1896-ban. Középiskolai tanulmányait Kolozsváron végezte, azután katonai szolgálatot teljesitett. Az orosz fronton megsebesült, felgyógyulása után ujra a frontra ment és 1916-ban orosz fogságba jutott, ahonnan csaknem ötévi hadifogság után 1921-ben sikerült hazatérnie. Harctéri szolgálata alatt a II. osztályu ezüst vitézségi éremmel tüntették ki. 1921-ben gróf Teleki Pál mellett teljesitett titkári szolgálatot és igen értékes működést fejtett ki az elcsatolt területek magyarságának érdekében. 1933-ban a miniszterelnökség kisebbségi ügyosztályában kapott beosztást, 1936-ban pedig Darányi Kálmán személyi titkára lett és ezt a beosztását megtartotta Imrédy Béla, majd gróf Teleki Pál miniszterelnök mellett is. A kormányzó buzgó és értékes szolgálatainak elismeréséül a Magyar Érdemrend tisztikeresztjével tüntette ki.

— **Kinevezés.** A kormányzó dr. *Rónai András* min. titkárt, az államtudományi intézet aligazgatóját, a Központi Statisztikai Hivatal létszámában min. osztálytanácsossá nevezte ki.

— **A bolgár kereskedelmi miniszter átutazott Budapesten.** Dr. Szlavcso Zagorev bolgár kereskedelemügyi miniszter a bécsi vásárról jövet repülőgépen pénteken délelőtt Budapestre érkezett és rövid ideig a budaörsi közforgalmi repülőtéren tartózkodott. Fogadására megjelent *Dimitriv Tocheff* budapesti bolgár követ. A vendégeket a közforgalmi repülőtér igazgatója, vitéz *Kiss Gyula* min. tanácsos üdvözölte és kalauzolta.

— **A pénzügyminiszter** dr. Párniczky Ede min. o. főnököt a postatakarékpénztári felügyelő és ellenőrző bizottságban viselt elnöki tisztsége alól, dr. Csepy Károly min. tanácsost pedig e bizottságban viselt tagsági és elnökhelyettesi tisztsége alól saját kérelmükre fölmentette. Egyidejüleg dr. Aninger László min. tanácsost a bizottság elnökévé és dr. Glatz György pénzügyi titkárt a pénzügyminisztérium részéről a bizottság tagjává nevezte ki, a bizottság elnökének állandó helyettesitésével pedig dr. Bártfay Gusztáv min. o. tanácsost bizta meg.

— **Nemességigazolás.** A belügyminiszter Páll Andor ny. állami felsőipariskolai igazgatónak és törvényes leszármazottainak dr. Páll András min. fogalmazónak, valamint Mohoray Sándorné szül. Páll Évának ősi székely nemességét, családi cimerét és „havadi" előnevét igazolta.

— **Tanügyi nyugdijazások.** A polgármester dr. Bankó Lajos c. kir. főigazgatót, Ispánovits Sándor polg. isk. igazgatót, dr. Vértes József középisk. igazgatót, dr. Laczó Viktorné, dr. Révész Emil tanárokat, Bodonyi Ferencné, özv. Dittrich L. Zoltánné, Iványfy Jenőné, Kauser Melánia, Pető Bálint polg. isk. tanárokat, özv. Németh Edéné, Ölveczky Pál, Pusztai Kálmán elemi isk. igazgatókat, Ács Kornél iparostanoncisk. igazgatót, dr. Berencz Lajosné, Csecsotka Károlyné, Huber Árpádné, Lehner Gyula, Németh Károly, özv. Raichheld Aladárné, Rák Kálmán elemi isk. tanitókat, vitéz Gazda Jenőné és Legeza Piroska isk. kezelőnőt nyugdijazta.

— **Szerencsétlenség érte Weygand tábornok repülőgépét.** Vichyből jelentik: Azt a repülőgépet, amelyen *Weygand* tábornok szemleutját végezte, Limogesben szerencsétlenség érte. *A tábornok nem sérült meg.*

— **Az ungi református egyház esperesi tisztségére** *Ujlaki Sándor* bajánházi lelkészt választották meg egyhanguan.

— **Tardieu elveszitette emlékezőtehetségét.** A „Paris-soir" Mentoneból azt jelenti, hogy Tardieu volt miniszterelnök, a versaillesi szerződés egyik szellemi atyja, jelenleg elmegyógyintézetben tartózkodik. Ugyane jelentés szerint Tardieu teljesen elvesztette emlékezőtehetségét.

— **Őszi lakberendezési vásár** kedvezményes jegyei 70 fillérért kaphatók fő- és fiókkiadóhivatalainkban.

— **A belügyminiszter és a kormányzó főhadsegédének gyásza.** *Fischer Ferenc* ügyvéd, a Pécsi Takarékpénztár ny. ügyésze, 89 éves korában, házasságának 61. évében szept. 6-án reggel Budapesten meghalt. Hamvait a Kerepesi-uti temető halottasházában vasárnap délelőtt 11 órakor szentelik be, azután Pécsre szállitják. A pécsi köztemető Szent Mihály kápolnájában hétfőn délelőtt 11 órakor tartandó engesztelő szentmiseáldozat után fél 12 órakor lesz a temetése a pécsi köztemetőben. Az elhunytat özvegye, négy gyermeke: vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter, vitéz *Keresztes-Fischer Lajos* tüzérségi tábornok, a kormányzó főhadsegéde, vitéz *Keresztes-Fischer Miklós* ny. főszolgabiró, leánya, *Balogh Istvánné* szül. *Fischer Irma*, sok unokája, dédunokája és kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **A főváros villamosforgalmának kibővitése.** A főváros közlekedési bizottsága dr. Bódy László alpolgármester elnöklésével ülést tartott. A bizottság hozzájárult a polgármester előterjesztéséhez, mely szerint a Beszkárt a HÉV budafoki vonalának tehermentesitése érdekében és a környék közönségének kivánságára 35-ös jelzéssel ingajáratot indit a Szent Gellért-tér—Horthy Miklós-ut—Fehérvári-ut és Albertfalva kitérő között. A másik polgármesteri előterjesztés közli, hogy a pestszenterzsébeti átépitett villamosvágányok elkészültek, a Beszkárt a HÉV-től átveszi a pestszenterzsébeti körforgalmat és azt a 30-as villamos viszonylattal közös utvonalon a Gubacsi-uton vezeti egészen a közvágóhidi végállomásig. A 30-as járat a Boráros-tér, Soroksári-ut, Gubacsi-ut, Erzsébet-utca, Nagy Sándor-utca, Baross-utca, Határ-utca, Gubacsi-ut, Soroksári-ut és a Boráros-tér, továbbá a 31-es járat a Közvágóhid, Gubacsi-ut, Erzsébet-utca, Török Flóris-utca, Előd-utca, Pacsirta-telepi végállomás, Vörösmarty-utca, Madách-utca, Baross-utca, Határ-utca, Gubacsi-ut, Máriássy-utca és közvágóhid között fog közlekedni.

— **A rendes diju táviratok kézbesitésének meggyorsitása érdekében** a mérsékelt diju táviratleveleket a kézbesitőhivatalok ezentul nem táviratként, hanem a távirati uton történt beérkezésüket követő első levélkézbesitőjárattal közönséges levélként kézbesitik.

— **Sulyos gépkocsibaleset.** Pénteken hajnalban a bécsi országuton, Piliscsaba határában egy személyautó összeütközött egy lófogatu kocsival. A szekér rudja keresztülütötte a gépkocsi ablakát és az autóban ülő *Butyáni István* és *Winkler László* gyógyszerészek, valamint dr. Rázsonyi *Sándorné* és dr. *Vermes Samuné* sulyos sérüléseket szenvedtek. A budapesti Margitkórházba vitték őket.

— **Házasság.** Ifj. dr. *Mikes Gábor* m. kir. rendőrfogalmazó és *Gazdik Mária Dorothea* szerdán este 7 órakor tartják esküvőjüket a belvárosi plébániatemplomban.

— **Országzászlóavatás.** A máramarosmegyei Urmezőn állomásozó honvédség művészi kivitelü országzászlóoszlopot és zászlót ajándékozott a községnek. Az avatóünnepségen a tábori lelkészek beszédei után a község birája vette át az Országzászlót. Rőder Jenő tábornok hatásos beszédet intézett a megjelent ünneplő közönséghez.

Vitéz Endre László alispáni jelentése

Pest vármegye törvényhatósága kedden közgyülést tart, amely tárgyalni fogja vitéz Endre László alispán jelentését. A jelentés elmondja, hogy a képviselőválasztók névjegyzékének összeállitása most folyik s a névjegyzékből törölt választók száma 27.552. A választók számának csökkenését a zsidótörvény végrehajtása idézte elő. A vármegyei tisztviselőhiány oly nagyfoku, hogy a jelenlegi létszámmal a községi igazgatás egyre sulyosodó feladatainak nem tud eleget tenni. Az érettségizett fiatalság nem keresi a jegyzői pályát, a magángazdaságban igyekeznek elhelyezkedni, magasabb fizetések mellett. Az elkövetkező években a jegyzői pályán nem lesz kellő utánpótlás. A jegyzőségek női munkaerői némi gyakorlat után szintén kedvezőbb elhelyezkedést keresnek. A petróleumellátás nem kielégitő, indokolt volna a jelenlegi adagoknak a téli hónapokra való fölemelése. Eddig száz magyar szülő jelentkezett rutén tanköteles gyermekek neveltetésére. A belvizek feltörése következtében a lakóházak összedőlése még egyre tart, az árviz által elpusztult házak nagyrésze még ebben a hónapban fölépül. Több tüdőgondozót vándorgondozókká szerveznek át. Pestszentlőrincen tüdőbetegotthon létesül. Panaszkodik az alispán az orvoshiány miatt is. A városi és kórházi állásokra nincs pályázó. Hiány van gyógyszerészekben is. Nagy a munkáshiány, a munkabérek emelkedtek. Pest megyében jelenleg husz különleges munkásszázad dolgozik. Árokásásra, utépitésre, kőtörésre, kubikos és egyéb munkára alkalmazzák őket. Az ipar helyzete általában változatlan; romlott a foglalkoztatás a textiliparban, anyaghiány miatt. A választókerületek uj beosztása a megyét 56 törvényhatósági kerületre osztja.

Tovább tart a szép idő

Hazánkban zavartalanul tart a szép, őszies idő. Pénteken a nagyon erős éjszakai lehülés a levegő páratartalmának megnövekedése következtében megyengült és a reggeli köd eloszlása után a nappali felmelegedés egy-két fokkal erősödött. A felmelegedés fokozódását a több mint tiz óra hosszat tartó napsütés és a délnyugatira fordult légáramlás segitette elő. A dunántuli részeken 24—25 fok, Kaposvár vidékén 26 fok, az Alföldön 23—24 fok, a Felvidéken és Kárpátalján 20—22 fok volt. Eső ismét sehol sem hullott, igy most már negyedik napja tart a teljesen száraz idő. A szép idő az erdélyi medencére is kiterjeszkedik, ami rendkivül kedvező a megszálló csapatoknak és az ünnepségeknek.

A szép őszi idő tovább tart, de már erőteljesebb lesz a ködképződés, sőt a felhősödés fokozódása is valószinü. Az éjszakai lehülés tovább gyengül, a nappali felmelegedés 25 fok körül marad. A rendelkezésünkre álló időjárási adatokból a szép idő lassu összeomlására kell számitanunk.

A Balaton vize néhány fokkal melegedett és 18—20 fok körüli, a Duna vize 16 fokos.

Budapesten szeptember 6-án reggel a legalacsonyabb hőmérséklet 11 (a normális 12) fok, délben a legerősebb felmelegedés 24 fok (a normális 23) volt. Előző nap 8 és 24 fok.

Z. A.

*

A Meteorológiai Intézet jelenti: Budapesten pénteken este 9 órakor a hőmérséklet 17 Celsius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 767 mm., alig változik.

Várható időjárás a következő 24 órára: Délnyugati szél, felhősebb idő. Az éjjeli lehülés, kivált nyugaton, mérséklődik, a nappali hőmérséklet alig változik.

A nap kel 5.10-kor, nyugszik 18.13; a hold kel 11.34-kor, nyugszik 21.27-kor.

Vizállás. Duna Esztergomig alacsony, lejebb közepes vizállással végig apad. Bécs 287, Pozsony 157, Komárom 322, Budapest 285, Paks 210, Baja 342, Mohács 389, Gombos 474, Ujvidék 420, Zimony 335. Rába: Szentgotthárd —12. Dráva: Barcs —30. Drávaszabolcs Száva: Bród 187. Tisza: Záhonynál árad, máshol apad, Tokajig alacsony, lejebb közepes vizállásu. Visk —2, Tekeháza —20, Tiszaujlak —32, Vásárosnamény —7, Tokaj 211, Tiszafüred 242, Szolnok 294, Csongrád 215, Szeged 249. Szamos: Csenger —24. Bodrog: Sárospatak 330. Sajó: Bánréve 60. Hernád: Hidasnémeti 35. Körös: Körösszakáll —10, Békés —44, Gyoma 12. Maros: Makó 0. Balaton: Siófok 86. Velencei tó: Agárd 156.

— **Schmidlechner Károly meghalt.** Dr. *Schmidlechner Károly* egyetemi tanár, egészségügyi főtanácsos meghalt. *Schmidlechner* 1878 május 18-án született Budapesten. Először vegyésznek készült, csak később kezdett behatóbban foglalkozni az orvostudományokkal. Orvosdoktori oklevelének megszerzése után a bécsi, berlini, drezdai, párisi és londoni klinikákon folytatott hosszu gyakorlatot. Amikor hazatért, *Tauffer* női klinikáján lett asszisztens, majd 1914-ben egyetemi magántanárrá képesitették. Még a háboru alatt nevezték ki a Gyöngyösi-uti női kórház igazgatójává. Néhány év előtt, 1933-ban a Rókuskórház h. igazgató-főorvosa lett. Tudományos irásai főként a gyermekágyi lázzal és a rákos megbetegedéssel foglalkoztak és a hazai és a külföldi folyóiratokban jelentek meg. Elnöke volt a Magyar Orvosok Szövetségének. A Tauffer—Tóth-féle Nőgyógyászat kézikönyvének társszerkesztője volt. Szombaton d. u. 5 órakor temetik a kerepesi temetőben.

— **A pécsi és soproni honvédnevelőintézetek növendékei** szept. 8-án este 11 óráig vonulnak be intézetükbe. A kőszegi honvédnevelőintézet növendékei, a kiadott jelentés szerint Budapesten, a keleti pályaudvaron szept. 7-én 12 óra 30 perckor megjelenni tartoznak. Onnan 1 órakor indulnak a szállitmányok.

— **Halálozás.** Özv. garamszegi *Géczy Aurélné, sz. Kardossy Lenke* szept. 4-én meghalt. Temetése 7-én, d. u. fél 5-kor lesz a farkasréti temetőben.

Gáldy Mária Magdolna gyógyszerész-gyakornok 20 éves korában meghalt. Temetése 6-án, d. u. fél 3-kor lesz a farkasréti temetőben.

Nemeskosztolányi, alsó- és felsőkameneczi özv. *Kosztolányi Béláné,* sz. *Papp Mária* 82 éves korában *Nagykőrösön* meghalt.

Özv. *Kende Ferencné,* szül. *Déri Berta,* néhai *Kende Ferenc* gimn. tanár özvegye, *Kende Ferenc* épitőművész édesanyja meghalt. Szept. 4-én helyezték örök nyugalomra.

Lendvay Kálmán közs. főjegyző 55 éves korában *Tápióságon* meghalt.

— **Orvosi hir.** Dr. *Ballagi István* egyetemi magántanár (VIII., József-körut 74—76) ismét rendel.

— **Az osztálysorsjáték ötödik osztályának tizedik napi huzásán,** pénteken a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

20.000 pengőt nyertek 11770 82161
10.000 pengőt nyert 82875
4000 pengőt nyert 7879
3000 pengőt nyertek 10753 15262 36457 76814 81813
1000 pengőt nyertek 8215 36821 57899
800 pengőt nyertek 2265 9056 28615 29514 48407 61370 84512
600 pengőt nyertek 3527 17155 34743 40652 43057 56120 63116 67047 72064
500 pengőt nyertek 65 4226 4661 5646 10344 11408 26108 31909 46646 53963 54265 58117 65101 67222
300 pengőt nyertek 3221 3751 3781 3969 4221 5017 10696 13358 15054 17654 20863 20880 22408 29407 30443 35191 36480 36916 37548 38758 41170 41413 45201 45881 46186 48857 48918 53288 57503 57620 59941 61472 61937 62152 62719 63037 64096 64305 65224 67120 68376 68380 68686 69647 71303 71363 77165 77952 78153 79157 82548 84912 86966

Az esetleges számhibákért nem vállalunk felelősséget.

— **Balatoni vonatok.** A balatoni hétvégi utasforgalom akadálytalan lebonyolitása céljából a szept. 5-étől beszüntetett személyvonatok közül a következők közlekednek:

7-én, szombaton az 1114. sz. vonat Budapest Déli pu-tól Tapolcáig, az 1214. sz. vonat Budapest Déli pu-tól Nagykanizsáig.

8-án, vasárnap az 1131. sz. vonat Tapolcától Budapest Déli pályaudvarig, az 1213. sz. vonat Nagykanizsától Balatonboglárig és az 1211. II. sz. mentesitő vonat Balatonboglártól Budapest Déli pályaudvarig.

Fenti vonatokat csakis ez alkalomra állitották be. Egyébként a menetrendben szereplő, a szept. 5-étől csökkentett személyszállitó vonatok forgalma van érvényben.

Fenti vonatok részletes menetrendje a menetrendkönyvekben található.

*

A Balatoni Nemzetközi Sporthétre való tekintettel szombaton, szept. 7-én, Balatonfüred felé 1 óra 20 perckor, Siófok felé pedig 2 óra 15 perckor inditanak személyvonatot a Déli pályaudvarról.

A vonatok Tapolcáig, illetve Nagykanizsáig közlekednek.

A sporthétre engedélyezett 50%-os menetdijkedvezmény változatlanul érvényben van.

— **Elégtételt adtak vitéz dr. Vass Elek miniszteri osztályfőnöknek.** Balogh József a „Magyar Nemzet" mult évi dec. 16-iki számában cikket irt, amelyben vitéz dr. Vass Elek földmivelésügyi min. osztályfőnököt, országos telepitési igazgatói minőségében megtámadta. A cikk miatt felhatalmazásra hivatalból üldözendő sajtórágalmazás vétsége cimén bűnvádi eljárás indult a hirlapiró ellen, akit a büntetőtörvényszék bűnösnek mondott ki a vádbeli cselekményben és ezért annakidején kéthónapi fogházra itélte. A vallomásokból a törvényszék azt állapitotta meg, hogy vitéz dr. Vass Elek az ország tisztviselői karának egyik legkiválóbb tagja, lelkiismeretességgel, kimagasló gyakorlati és szellemi felkészültséggel látta el feladatát. E sajtópertől függetlenül, ujabb bűnvádi eljárás indult Balogh József ellen a „Magyar Nemzet" január 16 és 17-iki számában megjelent és ugyancsak vitéz Vass Eleket támadó cikkei miatt is. A törvényszék dr. Kovács Miklós-tanácsa pénteken tárgyalta ezt az ügyet. Dr. Halász Lajos védő bejelentette, hogy a lap csütörtöki számában Balogh József nyilatkozatot tétetett közzé, amelyben bocsánatot kér vitéz Vass Elektől. Vitéz Vass Elek a tárgyaláson kijelentette, hogy mivel a korábbi tárgyaláson beigazolódott, hogy a vádlott az ő működésével kapcsolatban valótlanságot állitott és ezért el is itélték két hónapi fogházra, a bocsánatkérő nyilatkozatot elfogadja, mert azt már felettes hatósága is tudomásul vette. Dr. Piacsek István ügyész ezután a vádat elejtette, a törvényszék pedig az eljárást megszüntette. — Szilágyi István a „Magyar Nemzet" január 18-iki számában irt támadó cikket vitéz Vass Elek ellen. A Halász Lajos védő által felolvasott bocsánatkérő nyilatkozatot vitéz Vass Elek felettes hatósága hozzájárulásával ugyancsak elfogadta elégtételül.

Primadonna kongresszus

Olvastam s tudomásul vettem
Mélabúsan, sőt hallgatag,
Hogy a szép pesti primadonnák,
Ime: kongresszust tartanak.

Egy kérdésre ezzel kapcsolatban
Választ hiába keresek:
— „Hogyan döntik el, a kongresszuson
Ki vigye a — főszerepet?"

(*)

— **Bántalmazta a rendőrt — letartóztatták.** Pénteken hajnali 3 óra tájban Budán, a Maros-utcában rádió hallatszott ki az egyik házból. A rendőr a házfelügyelő kiséretében fölment a lakásba és figyelmeztette a lakás bérlőjét, hogy a rádiónak nem szabad kihallatszani az utcára. A vendégek egyike percek mulva lement az utcára és rászólt a rendőrre, hogy miért záratta be az ablakot, majd megsértette és bántalmazta. Előállitották a főkapitányság központi ügyeletére. Ott gróf Saint Genois-Gál Lajosnak mondotta magát. Őrizetbe vették és pénteken a déli órákban hatóság elleni erőszak gyanuja miatt letartóztatták.

Egyesületek és előadások

A Szatmárvármegyei Egyesület vas. fél 12 órakor az Országzászlónál több testvéregyesülettel együtt ünnepséget rendez. Kérik a Budapesten és környékén lakó szatmármegyeieket, hogy az ünnepségen minél számosabban, családtagjaikkal együtt jelenjenek meg.

A Magyar Vörös Kereszt önkéntes ápolónőket képző tanfolyama dr. vitéz Simon Elemér elnöklésével báró Apor Gizella országos főnökasszony jelenlétében záróvizsgát tartott, amelyen harmincnégy önkéntes nővér vizsgázott le kitünő eredménnyel. A tanfolyamot dr. Ébner Ferencné régi vezető önkéntes nővér vezette. A növendékek részben a volt háborus nővérek, részben pedig a magyar arisztokrácia hölgytagjai közül kerültek ki. A Magyar Vörös Kereszt az utóbbi két évben 2800 kitünően képzett önkéntes ápolónővel rendelkezik és honvédségünk egészségügyi részének kitünő kiegészitő szerve.

Különféle. A *Magyar Külügyi Társ.* a Külügyi Szemináriumban (Szerb-u. 23.) szept. 16-tól karácsonyig rendezi külügyi szemináriumát. Az előadásokat hetenkint háromszor, este 6—8-ig tartják kiváló szakférfiak. Tandij 10 P, beiratás 2 P. Bővebb felvilágositás: Országház, XIV. kapu (T. 113—018). — A *Szépm. Muzeum* grafikai osztálya kiállitása kedden zárul. Megtekinthető 9—¾2. — A *rókusi egyházközség* zarándoklata Máriaremetére szept. 15-én. Gyül. reggel ½7-kor a rókusi templom előtt. Jelentk. szept. 8-ig az egyházközség irodájában. — *Találkozó.* Volt *m. kir. 3. honv. gy. e.* tisztjei. Szerda 8 ó. Tiszti Kasz.-étt. (Váci-u. 38.) — *Volt bpesti 1. honv. tábori ágyus ezred* és alakulatai. Csüt. 8 ó. Alkotmány-étt. (Vilmos császár-u. 54.)

SZINHÁZ ÉS ZENE

„Jártas költes vőlegény"

Egyszerű kis vidám szinjáték cime ez: „Jártas költes vőlegény". Nem is eredeti darab, mégis a legdiszesebb, leggyönyörűbb szinházi este keretében adták elő: *a kolozsvári Nemzeti Szinház százesztendős évfordulóján.* A darabot *Bartsai László* „dolgozta át magyarrá" mintegy százötven évvel ezelőtt. A kis vigjátékot *Szentgyörgyi István, Gál Gyula, Ráthonyi Ákos, Delli Erna* játszották.

A mult század utolsó évtizedének elején, amikor a nevezetes jubileum lezajlott, Kolozsvárt még nem volt villanyvilágitás. A m. kir. Operaház adta kölcsön a világitáshoz szükséges vetitőlámpákat, de azért soha nem látott fényárban uszott minden. A kolozsvári főuri társaság két élőképpel szerepelt ezen az estén és feltüzték diadémjaikat, villogó kösöntyüiket, az urak büszkén hordták szinaranynál drágább régi acéldiszitésü diszmagyarjaikat. Az „Eskü" és „Zrinyi kirohanása" volt az élőképek tárgya. A sikerért a rendezőbizottság elnökeit, gróf *Béldi Ákosnét,* gróf *Bethlen Bálintot,* továbbá *Gyarmathy Miklós* alispánt illette dicséret.

Századik esztendejébe akkor lépett az „Erdélyi szinjádzás!" A Rhédey-ház báltermét gróf *Rhédey-Bánffy Terézia* ingyen adta át egy évre az első magyar szinjátszó társulatnak!

Nagy ünnep volt a századik évforduló. A főrendiház, a képviselőház, a kormány, Budapest székesfőváros, a törvényhatóságok, művészeti, irodalmi egyesületek mind elküldötték képviselőjüket. A szinházban két este diszelőadás, azután a Rhédey-ház falába illesztett emléktábla leleplezése, ahol *Náday Ferenc* a Nemzeti Szinház, *Zilahy Gyula* az Operaház nevében hódolt hatalmas babérkoszoruval az uttörők emlékének. *Gyarmathy* alispán pedig szárnyaló beszéddel emlékezett meg a nemzet száz év előtti „napszámosairól", akik először szólaltak meg magyar nyelven Erdélyország első szinpadán: *Fejér Jánosról* és *Rozáliáról, Jancsó Pálról, Verestói Mihályról, Kocsi-Patkó Jánosról!* . . .

Az 1792. év november hó 11-én kezdte meg a Rhédey-házban müködését az erdélyi „Magyar Nemes Szinjádzó-Társaság" — ama napon, amikor *Katona József* született. És pontosan száz évvel később, 1892 november hó 11-én volt a diszes ünnepség. Első estén a Bánk bánt adták, a szereplők nevei: *E. Kovács Gyula, Hunyady Margit, Szerémy Gizella, Gerő Lina, Szathmári Árpád, Szentgyörgyi István, Gál Gyula.*

Ditrói Mór, a kolozsvári Nemzeti Szinház igazgatója még nemrég mélabusan sóhajtott fel: — Két év mulva itt a másfélszázados jubileum. Vajjon hol és hogyan történik a megünneplése?

Most már tudjuk! . . . **F. I.**

* **Öt Mengelberg-est lesz az idén.** Budapesten évek óta otthonos s a legszivesebben látott vendégművészek egyike *Mengelberg Willem,* a nagy hollandi karmester. Jól érzi magát nálunk, szeret dolgozni az itteni zenekarokkal és méltányolja, hogy a közönség részéről mindig eleven visszhangot kap. Nyilván ezért is határozta el magát arra, hogy az idén január és február hóban egyfolytában több hetet tölt Budapesten s ez idő alatt öt nagy hangversenyt vezényel.

A Mengelberg-estek szinhelye a Magyar Művelődés Házaként ujjászervezett és átalakitott Városi Szinház lesz. Mengelberg programja a legszebb és legfenköltebb, amit egy karmester adhat: mind a kilenc Beethoven-szimfónia, a versenyművekkel együtt, melyeknek tolmácsolására kiváló hazai művészeket kérnek föl.

* **Magyar-spanyol szerzői kapcsolatok.** Harsányi Zsolt, mint a Szinpadi Szerzők Egyesületének elnöke, levelet kapott a spanyol testvéregyesület elnökétől, Marguina-tól, aki hazájában neves szinpadi szerző. Darabcsere-szerződést ajánlott fel és a két ország közt az irók szellemi jogainak kölcsönös, intézményes védelmét inditványozta.

* **A Mefhosz filmötlet-pályázata.** A Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége legujabban filmszakosztályt létesitett. A jövő év kezdetén már el is akarja kezdeni a játékfilmek gyártását. Evégből „filmötlet" pályázatot hirdet. Bármilyen tárgyu, novellaszerüen megirt munkával lehet pályázni, a mesét felfeljebb három gépelt oldalon kell ismertetni. Őskeresztény magyar állampolgárok 1940 dec. 1 déli 12 óráig adhatják be pályázataikat a Mefhosz elnökségének (Budapest, VIII., József-körut 60.) cimezve. A boritékra rá kell irni: „Filmötlet-pályázat." Az összesen ezer pengőt kitevő pályadijak igy oszlanak meg: 1. dij 500, 2. dij 250, 3. dij 150, 4. dij 100 pengő. Kivitelezés esetén a szokásos irói tiszteletdijat a Mefhosz biztositja. Az eredményt a „Fiatalok" c. lap januári első száma fogja közölni.

MOZI

A velencei biennále

Velence, szeptember. Velencén csak annyiban látszik a háboru, hogy kevés az idegen. Nincsenek itt az angolok és franciák, sőt az amerikaiak sem, akik a háboru kitörésekor sietve hajóra szálltak, félvén, hogy ittragadnak.

A biennále hetében azonban megváltozott a kép. A Piazzán ismét ember-ember hátán tolong. Főleg olaszok vannak persze, az ország minden részéből, de nagy számban mutatkoznak németek is. Magyar szót is lehet hallani, persze, nem annyit, mint más években.

Nem is hinné az ember, hogy háboru van, ha nem berregnének szinte egész nap a repülőgépek, és ha néha-néha fel nem tünne egy-egy hadihajó a Giudecca előtt. A tengerben álló házakban természetesen nem lehetett légvédelmi óvóhelyeket épiteni. Velence bombázására persze senki sem számit komolyan. Egyes épületeket azonban mégis homokzsákokkal vettek körül és az értékesebb műkincseket levitték a pincékbe.

Gróf *Volpi di Misurata,* a velencei biennále elnöke, készséggel nyilatkozik az idei ünnepi hétről.

— Büszkék vagyunk rá — mondja —, hogy a mai viszonyok között is meg tudjuk tartani a biennálét, amely bátran mondhatjuk, már hagyományosa volt. Őfelsége a kiállitást néhány nappal Olaszországnak a háboruba való beavatkozása után avatta föl, ami annál nagyobb dolog, miután a világ csaknem valamennyi más kiállitását becsukták. Amint láthatja, a látogatottság is kielégitő eredményeket mutat. Meg vagyok győződve róla, hogy mindenki azzal az érzéssel fog hazatérni, hogy az olasz film meglepő csucsteljesitményeket produkált. Nem állt módunkban, hogy a biennálera meghivjuk a világ összes filmgyártóit. Itt vannak azonban teljes számmal az olasz filmgyártók és nagy szövetségesünknek, Németországnak képviselői, hogy bemutassák, mit végeztek tavaly szeptembertől a mai napig. Résztvesznek a bemutatókon a tengelyhatalmak baráti nemzetei is, akik ugyancsak termésük legjavával vonultak föl.

— Nem zavarta a háboru a filmtermelést? — kérdezzük.

— Semmiképpen sem. A német filmnek éppen a háboru adta meg az alkalmat, hogy a mozi uj korszakát nyissa meg modern dokumentációs filmjeivel, amelyek teljesen ujszerü technikával és beállitással varázsolják a néző szeme elé a háboru epizódjait. A mostani biennálén ezeknek a dokumentációs filmeknek uj sorozatát lesz alkalmuk megcsodálhatni.

— És a költöttmeséjü filmek?

— Természetesen azok is vannak szép számmal. A többi háborut viselő országgal ellentétben Olaszország és Németország nemcsak hogy nem csökkentették, hanem hihetetlen mértékben fokozták a termelést.

A biennále legnagyobb filmélménye az „Alcazar kadétjai" c. nagyszabásu olasz darab, amelyet *Augusto Gennina* rendezett. Uj életre kelnek benne azok a borzalmas és dicsőséges harcok, amelyeket ezért a bevehetetlennek hitt spanyol erődért vivtak. A ró-

SZINHÁZAK		NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	MAGYAR (½4, 8)	FŐV. OPERETT (½4, 8)	PESTI (5, 9)	ERZSÉBETV. (5, 8)	KAMARA VAR. (6, 9)	KOMÉDIA (½5, ½9)	ROYAL VAR. (4, 8)
Szombat	. .	Döbrönte kürtje	Nyári kabaré	Tokaji aszu	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a testtel	Tapsról-tapsra
Vas.	d. u.:	Furulyaszó	Nyári kabaré	Tokaji aszu	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a testtel	Tapsról-tapsra
	este:	Döbrönte I.	Nyári kabaré	Tokaji aszu	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a testtel	Tapsról-tapsra

FŐVÁROSI CIRKUSZ (4, 8). Naponta kétszer: Pickart déltengeri revüzenekara és a 3 Turul.

SZINHÁZAK MÜSORA

Nemzeti. Döbrönte kürtje. Eszterhás I. 3 f. szinm. (Tőkés A., Kiss, Jávor) (Bem. b. 1.) (½8). — **Vig.** Nyári kabaré (Muráti L., Somlay, Mezey M.) (8). **Magyar.** Tokaji aszu. Szilágyi, Eisemann 3 f. zenés vigj. (Fedák S., Rózsahegyi, Zimonyi M.) (8). — **Fővárosi Operettszinház.** Bécsi gyors. Adonyi Keller L.—Sándor J. 3 f. operettje (Kiss M., Gombaszögi E., Latabár K.) (8). — **Erzsébetvárosi.** Sárgarigófészek. Erdélyi M. 3 f. operettje (Honthy H., Csortos, Fejes T.) (8).

MOZIK MÜSORA

ATRIUM (T. 153—034). **Erzsébet** (½6, ½8, ½10; szo., v., ün. ½4-kor is).
CASINO, Eskü-ut 1. (T. 383—102). **Csak egyszer élünk** (½6, ¾8, ¾10; szom., vas., ün. ½4-kor is).
CITY, (T. 111-140). 4-ik hétre prol.! **A láthatatlan ember visszatér.** — **Rumba** (¾6, ¾8, ¾10; szo., vas. és ün. ¾4-kor is).
CORSO (T. 182—818). **Válaszuton** (½6, ½8, ½10; v., ü. ½4-kor is).
DÉCSI. (T. 125—952). **Sarajevo** (6, 8, 10; szo., v., ü.: 4-kor is).
FÓRUM. (T. 189—543). **Sarajevo** (½6, ½8, ½10; szo., v., ü. ½4-kor is).
HIRADÓ (T. 222—499). **Magyar, Luce, Ufa,** Rajzos hiradók. — Teleki és Csáky hazatérése, stb. D. e. 9-től éjfélig folyt.
KAMARA (T. 144-027). **A francia összeomlás** (11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt).
PALACE. (T. 221—222). **Bulldog Drummond titkos szolgálatban.** — **Weekend** (11, 2, 4, 6, 8, 10). Az első három mérsékelt.
RÁDIUS. (T. 122—098). **Csak egyszer élünk** (½6, ¾8, ¾10; szom., vas. és ü. ½4-kor is).
ROYAL APOLLÓ (T. 222—002). **Erzsébet királyné — A történelmi Erdély** (¼6, ½8, ¾10; szo., v., ün. 4, 6, 8, 10).
SCALA (T. 114—411). **Csintalan férjek** (¼6, ¼8, ¾10; szo., vas., ün. 3-kor is).
URÁNIA. (T. 146—046). **Egyszer vagyunk fiatalok** (5, ¼8, ½10; szom., v. és ü. ¾3-kor is).

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Bécsi gyors,

a Fővárosi Operettszinház mai bemutatója jegyakciónk keretében kerül szinre. Kivüle a Vigszinház „Nyári kabaré"-ja, az Erzsébetvárosi Szinházban a „Sárgarigófészek", a Kamara Varieté-ben pedig a mulatságos „Borura derü" délután és este szórakoztatja közönségünket.

Jövőheti előadások. Nemzeti. Kedd: **Rabagas.** — **Kamara.** Hétfő: **Minden jó, ha jó a vége.** — Kedd: **Ki a harmadik?**

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Tel. 1—122—95—94—93). — Erzsébet-körut 1. (Tel. 1—352—96) — Apponyi-tér 5. (Tel. 1—833—99). — József-körut 30. (Telefon: 134—371). — Krisztina-körut 133. (Tel. 1—508—24). — Horthy Miklós-ut 29. (Tel. 2—695—95). — Margit-körut 8. (Tel. 1—520—25).

MASODHETES MOZIK

Admiral. Gunga Din (½4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** A nagy keringő (½4, ½6, ½8, ½10). **Astra.** Halhatatlan keringő (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Gunga Din (4, 6, 8, 10). **Budai Apolló.** Gunga Din (½5, ¾7, 9). **Capitol.** Ha eljön a holnap (½4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** Gül Baba (4, 6, 8, 10). **Homeros.** Bercsényi huszárok (¾5 7, ¼10). **Ipoly.** Jesse James (½4, ½6, ½8, ½10). **Józsefvárosi.** Gunga Din (¾3, 5, ¼8, ½10). **Lloyd.** Egyetlen éjszaka (½4, ½6, ½8, ½10). **Odeon.** Gunga Din (½4, ½6, ½8, ½10). **Orient.** János vitéz (¼5, ¾7, ¼10). **Otthon.** A dzsungel banditái (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Rialtó.** Ez az éjszaka a mienk. (11, 1, 3, 5, ¼8, ½10). **Simplon.** Gül Baba (½4, ½6, ½8, ½10). **Tiszti Kaszinó.** Szept. 8-án: Gülbaba. 10-én: Egyetlen éjszaka. 12. és 15-én: Halálos tavasz. 17-én: Elsodort asszony (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** Jesse James (¾4, ¾6, ¾8, ¾10). **Turán.** Gunga Din (4, 6, 8, 10).

RÁDIO MÜSORA

Budapest I. szombati műsora. 6.40 Ébr., torna. 7 Hirek, étrend, hanglem. 10 Hir. 10.20 és 10.45 Felolv. 11.10 Vizj. 12 Harang, időj. 12.10 Cigányz., közben 12.40 Hir. 1.20 Időj., vizállás. 1.30 Hangl. 2.30 Hir. 2.45 Müsorism. 3 Árf., árak. 4.10 Kincses Kolozsvár. 4.45 Időj., hir. 5 Hir szlovák és ruszin ny. 5.15 Zongora. 5.55 Előad. 6.20 Bolgár est. 6.55 Tangóharm. kettős. 7.15 Hir magy. és rom. ny. 7.25 Zilahy Lajos előad. 7.55 Lóverseny. 8.05 Menyasszonyháboru. Operettrészletek. 9.40 Hir, időj., hir szlov. és rusz. ny. 10 órán tul nincs müsor. **Budapest II.** 5.55 Hangl. 6.20 Felolv. 6.45 Gazdáknak. 7.15 Hegedü zong. kisérettel 8 Hir, lóverseny, hir szlovák és ruszin ny. 8.25 Előad. 8.55 Hangl. 9.35 Idő.

mai Cinecittában a filmhez felépitették az Alcazar udvarát teljesen élethűen.

A többi olasz filmek közül külön ki kell emelnünk a „Passione" c. drámát, a nálunk is jólismert *Carmine Gallone* rendezésében. A film Stendhal világhirü regényének, a Vannina Vannini-nek igen jól sikerült változata.

Nagy elismerés illeti meg a német filmet is. Az „Operabál"-t *Bolváry* rendezte, *Ucicky* filmjei közül pedig a „Bitterliebe" és a „Postamester" tünnek ki. Igen érdekes a „Jud Süss" filmváltozata, amelyet *Veit Harlan* rendezett.

Igen nagy sikere van a magyar produkciónak is, kiváltképpen a „Gül Baba" aratott nagy tetszést. Az olaszok rendkivül jól mulattak a szokatlan szüzsén és a kedves muzsikán. J. S.

* **A francia filmgyártás fenegyerekének hősi halála.** Amikor még javában dühöngött Nyugaton a villámháboru, a legkülönbözőbb hireket kaptuk neves francia szinpadi és filmszinészek hősi haláláról. Szerencsére a hirek többnyire hamisaknak bizonyultak; *Albert Prejean, Jean Gabin* elestét például csak a felizgatott képzelet kürtölte világgá. Most már azonban a francia hatóságok megbizható jelentések alapján állitják össze a veszteségek jegyzékét. Igy bizonyosodott be, hogy a rokonszenves *Roland Toutain*, a francia filmgyártás akrobatája és kedélyes fenegyereke, aki nálunk is nagyon népszerü volt, mint egyszerü autóskatona máj. 12-én egy sugaras vasárnapon Lüttich mellett egy eltévedt gránát áldozata lett. Huszonkilenc éves volt. Bajtársai belga földbe temették el.

SPORT

Nagy sikere van a balatoni sporthétnek

A pillanatnyi rendkivüli viszonyok ellenére is zavartalanul folynak a balatoni sporthét kimagasló jelentőségü eseményei. *Most a galamblövő és a lóversenyek folynak. A hét végén torlódó sportesemények* iránt szokatlan mértékben nyilvánul meg az érdeklődés. Esténként zenés borhajók indulnak, ezekhez egész Dunántulról érkezik közönség a Balaton mellé. A fővárosból vasárnap reggel a déli pályaudvarról borvonat indul, a menetjegy ára négy pengő.

Balatonfüred szombaton és vasárnap vitorlásversenyek szinhelye lesz, ezekre mindkét nap Siófokról külön hajó indul. Vasárnap d. u. a vitorlásfelvonulást a hagyományos vitorlalehuzási ünnepség követi, később szüreti felvonulást rendez a balatoni szövetség, este pedig Siófokon ünnepélyes dijkiosztással zárul a sporthét.

Gábori győzött a magyar-jugoszláv tenniszmérkőzés első napján

A lágymányosi BLKE pályán pénteken délután kezdődött meg a magyar-jugoszláv tenniszmérkőzés a Trofeo „E. 42"-ért. A jelentős sportesemény iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. Első nap két egyesmérkőzés volt, a két együttes másodiknak és harmadiknak sorozott játékosai között.

Gábori három szetben győzött Mitics ellen 6:4, 6:2, 6:4 arányban. Gábori már Gödöllőn és a magyar bajnokságban is legyőzte a jugoszláv játékost, aki revánsvágyát most sem tudta kielégiteni. Gábori jó formáját, mint ez legutóbb Münchenben is bebizonyult, továbbra is tartja.

Szigeti nem tudott megküzdeni Palladával, akitől négy szetben vereséget szenvedett: 6:1 6:2, 4:6, 6:2 arányban. Szigeti különösen az első két szetben volt rendkivül ingadozó és bizonytalan, amit ellenfele jól kihasznált, aztán Szigeti jól játszott, de már nem tudta megakadályozni Pallada győzelmét

Szombaton tartják meg a két páros mérkőzést fél 3 órai kezdéssel. *Az ellenfelek: Asbóth, Gábori—Puncsec, Pallada. 2. pár: Szigeti, Stolpa—Mitics, Mayer.*

Erdély hazatérése a turistaszövetségben

A szeptember havi tanácsülésen az elnöklő dr. *Zsembery Gyula* beszámolt a turistaszövetség tanácstagjainak Erdély egy része hazatérésének turisztikai jelentőségéről. Most már nem a Hoverla a legmagasabb magyar hegycsucs, hanem a radnai havasok főcsucsa, a 2305 méteres Nagy Pietrosz. Erdély turisztikájának megszervezése az Erdélyrészi Kárpát Egyesület feladata.

A Millenárison a legjobb nyolc kerékpáros küzd az ezerméteres bajnokságért

A magyar kerékpáros gárda szorgalmasan készül a vasárnapi bajnoki versenyre. Az ezerméteres táv előküzdelmei után husz résztvevő közül a következő nyolc versenyző jogosult a döntőre:

Nótás és *Rajcsi* (Postás), *Pap* (Világosság), *Éles* és *Csurdi* (FTC), *Sásdi, Nagy* és *Nyilas* (Törekvés).

A versenyen dől el az Őszi nagydij, amelyen a motorvezetéses versenyzőknek a német *Hoffmann* az ellenfele.

A szombat-vasárnapi magyar-jugoszláv tenniszmérkőzésre és a vasárnapi magyar-német ökölvivóviadalra jegyek elővételben kaphatók a Pesti Hirlap Vilmos császár-ut 78. és Erzsébet-körut 1. szám alatti főkiadóhivatalaiban.

Lanzi világrekordot futott ötszáz méteres távon. Lanzi a torinói Mussolini-stadionban érte el az uj világrekordot, az 1 p 2.3 mp-es időt.

A Kárpát-Egyesület vette át október 1-től a gallyatetői menedékház bérletét. A Kárpát-Egyesület vándorgyülését szeptember 22-én tartja meg Ajnácskő melletti Pogányváron.

A magyar labdarugókat a hazatért területről hivatalból átengedi a román labdarugószövetség.

Az OTT négyes bizottsága dr. Prém Lóránt elnöklése alatt megtartott ülésén tudomásul vette a labdarugás miniszteri biztosának legutóbb intézkedéseit. A szövetség legközelebb küldöttséget küld Kolozsvárra és folytatja tárgyalásait az MTK-pálya átvétele ügyében. A négyes bizottság indokoltnak tartja a Zágráb és Bécs elleni városközi, valamint a Jugoszlávia elleni mérkőzés elmaradását és elfogadta a Halló Zoltán min. számvevőségi tanácsos által előterjesztett költségvetést.

A magyar-német ökölvivómérkőzés párositása a következő: Obermauer—Podány, Schopp—Bogács, Hirsch—Kubinyi, Wischnevski—Torma, Nürnberg—Csontos, Pepper—Jákits, Baumgarten—Szigeti és Ten Hoff—Homolya. A találkozó szinhelye vasárnap délben fél 12-kor a városligeti nagycirkusz.

LÓVERSENY

A szombati lóversenyek programja

Szombaton a rákosi versenytéren ismét *nyolc* futam kerül lebonyolitásra. A *Bérczy Károly-dijban* a papirszámitás szerint nehéz lesz *Patkó Bandit* megverni. A *Sashegyi-dijban* viszont a választás nehéz, mert *Szajkó*, a sokat javult *Casque* és *Ipolyság* közül akármelyik nyerhet. Sőt, a futam többi résztvevői is jó eséllyel startolnak. A kétévesek versenyeiben nyilván sok ló indul. Érdekes küzdelmekre van kilátás a hendikepekben is. Az utolsó futam pedig ugyancsak kemény dió a fogadák számára. Tizenegy ló indulását jelzik, de valamennyi jó eséllyel startol. Tipjeink: I. Szajkó—(Ipolyság)—Casque, II. Nanking—Nepita, III. Issekutz idom.—Klimscha löv., IV. Patkó Bandi—(Csongor)—Vinko H., V. Németh idom.—(Reclame)—Ruszinszkó, VI. Móka—(Aratás)—Nótárius, VII. Obálka—Művész, VIII. Lökötő II.—Pattantyus.

A párharc. Szinte valamennyi ügető-versenynapnak megvan a különös érdekessége. Legutóbb a közönség *Feiser* és *Marek* hajtók párharcára figyelt fel. Ők ketten sokáig együtt dolgoztak. Egy évtized közös munkája után azonban szétváltak az utjaik. *Marek* most a *Benkő*-féle lovakat hajtja a versenyben. És hogy hajtja? Kitünően, egymás után nyeri a versenyeket. Legutóbb a végküzdelemben Feiser mester lovával vivta meg a harcot. Feiser Árvalegény, Marek pedig Beki mögött mindent elkövetett, hogy megszerezze a győzelmet. A párharc rendkivül látványos és izgalmas volt, végül is — Marek győzelmével végződött. Igaz, hogy csak az utolsó három méteren győzte le Beki a szivósan küzdő Árvalegényt. Ezt a küzdelmet bizonyára Feiser is, Marek is, de a közönség is sokáig emlegetni fogja.

KÖZGAZDASÁG

A főváros továbbra is szakmánkint megosztva adja ki a közmunkákat. Szendy Károly polgármester pénteken fogadta az épitőiparban érdekelt összes szakipartestületek elnökeit. A polgármester megnyugtatta az érdekelt iparosokat, hogy nem tette magáévá a kislakásépitkezésekkel kapcsolatban a generálvállalkozási rendszerhez való visszatérést és állást foglalt amellett, hogy a fővárosi közmunkákat továbbra is munkanemenkint megosztva adják ki a szakiparosoknak.

A földmivelésügyi miniszter Bauer Sándor miniszteri osztálytanácsost árvédelmi miniszteri biztosul rendelte ki.

Értékpiac

A részvénypiacon teljes tartózkodás mellett kisebb árlemorzsolódás volt. A bankpapirok piaca nem változott. A kötvénypiac is üzlettelen volt, az 1914 évi fővárosi kölcsön kicsit javult.

Részvények (zárjelben zárlat). Nemzeti Bank 177.25—177.75 (177.50), Bauxit 187—185 (185), Beocsini 12.10 (12.10), Borsodi szén 11.50 (11.50), Kohó 17.75—17.45 (17.75), Aszfalt 5 (5), Kőszén 381—380 (380), Nagybátonyi 43.50—44 (43.50), Salgó 39—39.40 (39.30), Urikányi 33.10—33.10), Fegyver 35—34.30 (34.30), Ganz 16.20—15.90 (15.90), Acél 37 (37), Rima 87—86 (67), Ofa 13.75 (13.50), Nasici 61 (61), Levante 0.35 (0.30), Nova 15.50 (15.50), Tröszt 45.05—45 (45), Délcukor 84.50 (84.50), Magyar cukor 93.25—92.10 (92.50), Georgia 21 (21), Izzó 112 (112), Gyapjumosó 4.05 (4.05), Vasuti forg. 18.05—18.25 (18.10). 1914. évi főv. 302.50 (302.50), 1927. évi főv. 100.25 (100.125).

Valuta. Dinár 7.60—7.90, USA dollár 355—360, Kanadai dollár 250—300, Cseh-Morva protekt. 11.45—11.80, Szlovákia 11.55—11.90, Lei 3.20—3.40, Lira 17.40—17.90, Svájci fr. 78.10—79.10, Svéd kor. 81.70—82.70 pengő.

Zürichi zárlat. Páris 9.90, London 17.60, New York 439, Milánó 22.15, Madrid 40, Berlin 175.50, Stockholm 104.70, Szófia 5.35, Belgrád 10.25, Athén 3, Istanbul 3, Bukarest 2.25, Helsinki 8.95, Buenos Aires 101, Jokohama 103.

Termény- és árupiac

A gabonatőzsdén kenyérmagvakban nem volt kötés, sörárpából 1350 mázsa kelt el 26 pengős áron. A borsó irányzata ellanyhult. A mák árát 2 pengővel leszállitották, a vörösköles árát 1.25, az egyéb fajták árát 1 pengővel, a tavaszi bükkönymag árát 1 pengővel fölemelték. A lisztárjegyzőbizottság a buzalisztek árát 20 fillérrel emelte.

A gabona- és terménypiac áralakulása. Buza 78 kg. 23.20, rozs 71 kg. 19.20. **Árpa:** sörárpa kiváló 26, elsőrendü 25, sörárpa 24, ipari 22, takarmány 65—66 kg. 20, középmin. 19. Zab 21.10. Tengeri: tiszántuli áll. 24.60, egyéb 23.55, Bpest közr. 23.35. **Köles:** vörös 36—38.25, egyéb 32—34. Káposztarepce 40—45, napraforgómag 28, lenmag 50, tökmag 35, szójabab 31.50. Mák 210—218. Borsó: Viktória 56—59, zöld 47—49. Elkelt 300 q 60. Biborheremag 135—140, bükköny: tavaszi 34—37, szöszös 78—83, csillagfürt 21.50—22.50, buzakorpa 16.80—17, 8-as buzaliszt 18.95—19.70. **Buzaliszt:** dara 42.80—43.80, 0GG, 0G, 0F 41.80—42.80, EB, EB1 35.40—36.40, SB 28.40—29.40.

Sertésvásár. A felhajtott 532 darab sertés mind elkelt. Az árak egységesitése következtében az uradalmi nehéz Ia zsirsertés, a szedett Ia és IIa, valamint az öreg Ia, az angol töke- és a sonkasertés Ia egyformán 144 filléres árat jegyeznek, csupán a IIa sonkasertés ára volt 138 fillér. A közbeeső minőségekből nem volt kinálat. Husárak: szalonnás félsertés 180, félhus Ia 183—186, IIa 180—183 fillér. Hátszalonna sózott 28 kg. 198. 20 kg. 182—192, zsirszalonna 182, háj 186, belföldi zsir 190, márkás exportzsir 206, belsőrész 130, bél és gyomor 110—130 fillér.

Husvásár. Készlet: nagymarha 305 (eladás 270), növendékmarha 5 (5), bivaly 2 (2), borju 767 (617), birka 424 (384), bárány 10 (10). Az irányzat közepes. Árak: marhahus ökör Ia egészben 210—224, hátulja 230—246, eleje 194—200, szegye 190, IIa egészben 180—200, hátulja 190—210, eleje 170—180, szegye 166, tehén Ia egészben 200—206, hátulja 220—226, eleje 184—190, szegye 180, IIa egészben 136—170, hátulja 146—184, eleje 126—144, szegye 130—140, csontozni való 120—130, növendékmarha Ia egészben 126—130, borju ölött bőrben Ia 170—176, IIa 160—168, IIIa 150—158, borju eleje 136—150, lebőrözött eleje 130—146, lebőrözött hátulja Ia 190—200, IIa 160—188, juh ölött nyuzott Ia 156—160, IIa 130—154, bárány 130—136, bivaly 120, zsiger 100—108, faggyu 55—110, csont 40, marhafej (½ fej) 150—250, orr és köröm 30—50, láb 4 drb. 60—100, pacal egészben 70—100, marhabél 300—450, borjufodor egészben 50—70, juhbél 70—107, marhavér (egy tál) 30 fillér kg-ként.

Csepeli vásártelep. Élő csirke 160—180, tyuk 150—170, lud 200—220, ruca 210. Tisztitott csirke Ia 260, IIa 230, tyuk 180—200, lud 160—230, ruca 130—220. Tojás: ládaáru eredeti 195, kiolvasva 210—220, tejfel 1.10, teavaj 3.50, paszt. 3.60, tehénturó 0.60. Burgonya: rózsa, Gülbaba 11.65, Ella 9.55, vöröshagyma 12—13, fokhagyma 35—44, fejeskáposzta 8—11, kelkáposzta 6—10, kalarábé 1—4, fejessaláta 6—10, cékla 10—15, karfiol 20—35, tök 6—8, sóska 10—20, paraj 20—30, zöldborsó 40—70, zöldpaprika 20—30, vajbab 16—50, uborka 16—70, paradicsom 10—22, tengeri cső 6—9, alma 24—80, körte 65—130, szőlő 60—120, szilva 30—40, őszibarack 60—180, sárgadinnye 18—35, görögdinnye 8—18, héjas dió 120—230. Csiperke gomba 140—260, mák 230—236, dióbél 350—420, vargánya 100—140.

A szerkesztésért felelős:
Dr. LÉGRÁDY OTTÓ főszerkesztő

Özv. Dr. Schmidlechner Károlyné sz. Gutjahr Józsa, Dr. Hajcsi György és felesége: Schmidlechner Józsa, Dr. Fejérvári Hübner András és felesége: Schmidlechner Anci, fiaik: Andris és Kari a maguk, valamint az egész rokonság nevében mélységes fájdalommal jelentik, hogy a forrón szeretett férj, jóságos édesapa, após, nagyapa és rokon

Dr. SCHMIDLECHNER KÁROLY

nőorvos, egyetemi m. tanár, m. kir. egészségügyi főtanácsos, ny. székesfővárosi közkórházi h. igazgató-főorvos, a Budapesti Orvosok Szövetségének V. elnöke stb.

folyó évi szeptember hó 6-án, hivatásának és családjának szentelt áldásos élete 66-ik, nagyon boldog házasságának 41-ik esztendejében, keresztényi türelemmel viselt hosszu betegség után, a halotti szentségekkel megerősitve váratlanul elhunyt. Felejthetetlen halottunkat folyó hó 7-én, szombaton délután 5 órakor fogjuk a Kerepesi-ut melletti temető halottasházában a róm. kat. anyaszentegyház szertartása szerint beszenteltetni és ugyanazon temetőben a családi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmiseáldozat folyó hó 7-én délelőtt ½11 órakor lesz az Egyetemi templomban az Egek Urának bemutatva.

Budapest, 1940 szeptember hó 6-án.

Igaz szeretettel áldjuk emlékét!

KISNYILTTÉR

Ára mm-ként hétköznap 30, vasárnap 52 fill. Gyüjtőhirdetések igen olcsó dijszabás szerint.

MUNKA

Férfi állás

Leépitett perfekt könyvelő, teljes kereskedelmi szakismerettel állást keres, esetleg kisegitőt. Megkereséseket telefon: 114—561 alatt. 36950

26 éves, kereszténynek született fiatalember, irodai gyakorlattal biró, autószakmában is jártas, tisztviselői állást keres. Jelige: „Komoly vállalathoz, érettségivel 7542" főkiadóba.

Egyesületi titkárt keresünk, ajánlatokat „Keresztény 36939" jel. Erzsébet-köruti főkiadó.

Tanusitványos flott Hinzkönyvelő és gépirónő ajánlkozzék igénymegjelöléssel „Épitőanyag 55347" jel. fókiadóba.

Fiatal müszaki tisztviselő délutáni állást vagy munkát vállal. Jelige „Közalkalmazott 46737" főkiadóba.

Épitési nagyvállalatnál felvételre kerestetik:
1. Anyagkezelő éves bizonyitványokkal,
2. Gép- és gyorsirónő, telefonkezelésben is jártas,
3. Fiatal gyakornok.
Keresztény ajánlkozók csakis irásbeli ajánlataikat nyujtsák be: V., Falk Miksa-utca 3. Épitési iroda cimre. 55363

Őstehetség iró őstehetség zeneszerzőt keres, kinek szintén fő a siker. Cim: Ifj. Magori Aladár, Pestszenterzsébet, Baross-u. 79. 3800

Hazafias akcióhoz propagandisták jelentkezzenek okmányokkal délelőtt, Ranolder-u. 23.

Bizalmi vagy hasonló állást, esetleg trafikkezelést keres őskeresztény, óvadékkal. Balogh, Ujpest, Király-utca 9. Lapelosztóba.

Forgalmas vajüzletbe önálló vezetésre fiatal segédet vagy nőt azonnal felveszek 300 P óvadékkal. IX., Soroksári-u. 46. 60856

Jó házmesterségem elcserélem 1 szobás lakásért. „Sürgős 75505" Margit-köruti fiókkiadó.

Németül beszélő őskeresztény soffőr jó bizonyitványokkal 15-re felvétetik. Erzsébet-körut 28. I. 2. 60816

Soffőr személyautóra, gyakorlattal, felvétetik. Üveggyár, X. Mázsa-u. 19

Megbizható fiu szücsmühelybe tanulónak felvétetik. Lehet érettségizett is. Jelentkezés Klauzál-utca 31. Kalmárné. 60858

Gyermektelen házaspár hosszu bizonyitványokkal kerti és szobai munkára felvétetik. Jelentkezés Ujpesti-rakpart 7., V. 24. 55336

Gyüjtőh. Állást keres

100-zal jutalmaznám állásszerzésért, kezdő könyvelő polgárival. „Havi 100" főkiadóba. — Kárpitosmunkát háznál vállalok jutányosan. Tisza Kálmán-tér 7. Gáspár.

Női állás

Nagyvállalat vezetője mellé kerestetik fiatal, intelligens, őskeresztény gyors- és gépirónő titkárnőnek, aki németül irásban is tökéletes. — Ajánlatok anyagi igény megjelölésével „Bizalmi állás 60823" jeligére főkiadóba.

Ügyvédi gyakorlatu gépgyorsirónőt felveszek. „Törvényszerüt 54489" főkiadóba.

Bérelszámolásban, OTI ügyekben perfekt keresztény tisztviselőnő azonnal felvétetik. „Textil 367" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár-ut 33. 55368

Négy középiskolát végzett kezdő keresztény gyors- és gépirónő azonnal felvétetik. — Ajánlatok „Szorgalmas 46724" jel. főkiadóba.

Gépirónő, őskeresztény, gyakorlattal állást keres. „Október 1-re" jeligére főkiadóba.

Gyakorlott, keresztény pénztárkezelőnő óvadékkal felvétetik. Népszinház-u. 5., sütöde.

Fióküzlet vezetését elvállalná őskeresztény, intelligens hölgy, hosszu gyakorlattal. „Biztositékkal 18792" kispesti fiókkiadóba.

Reprezentábilis megjelenésü, előkelő keresztény uriasszony, több nyelvet beszél, keres direktriszi, felügyelőnői vagy más bizalmi állást. Kivánatra óvadék. „Személyes bemutatkozás" jelige alatt Erzsébet-köruti fiókkiadóba.

Hölgyeket havi 100 pengő fix-szel és jutalékkal rendkivül megkönnyitett akvizicióra felveszünk. Dr. Guth, Erzsébet-körut öt.

Házvezetőnő ajánlkozik 15-re, hosszu bizonyitvánnyal, németül beszélő. Vilma kir.-nő-ut 50., I. 60843

Középkoru jobb nő házvezetőnőnek ajánlkozik. „Bizom 7525" fők.

Házvezetőnőnek menne nagyon jó megjelenésü, kitünően főző, mindenben elsőrendü, 30 éves elvált uriasszony. Jelige „100 pengő 90136" fők.

Kifogástalan, minden tekintetben megbizható, kitünően főző középkoru nő elhelyezkedést keres magányosnál. M. J., Pesterzsébet, Damjanich-utca 58. 30729

Intelligens, gyakorlott házvezetőnő ajánlkozik magányoshoz. Telefon 344—713. 60860

Középkoru rk. uriasszony idősebb magános háztartását vezetné Pesten, vidéken vagy saját lakásában ellátná, lehet beteges, kinek kisérőre, felolvasóra szükség van, esetleg plébániára elmenne, két szoba butora van. Választ „Intézőné 30571" jeligére főkiadóba.

Keresztény magánoshoz házvezetőnőnek azonnali belépésre ajánlkozom. Thököly-ut 17., II. 24. 60836

Özvegyasszony kislányával elmenne magányoshoz házvezetőnőnek, vidékre is. Özv. Horváth, X., Petróczy-utca 36. 36940

Fiatal nő házvezetőnőnek ajánlkozik magányoshoz vagy házaspárhoz azonnalra, vagy 15-re, Péterfy Sándor-u. 38. II. 23. 60833

Csak németül beszélő magyar államp. fiatal nő társalkodónőnek v. gyermek mellé nappalra elmenne. Rákóczi-ut 69. IV. 79. 60861

Önálló jobb nő elhelyezkedne magányosnál. „Belvárosi 46727" jeligére főkiadóba.

Fiatal keresztény intelligens leány gyermek mellé ajánlkozik vidékre is. Cim: Gyarmati, Alsógöd, III. u. 2. sz.

Szobaleány, szerényigényü, gyakorlott, felvétetik. Dániel-ut hét. 16-48-85. 55372

Perfekt szobaleány ajánlkozik külföldiekhez is. Verpeléti-u. 20. V.

Jól főző szakácsnő jó bizonyitvánnyal jó uri házhoz ajánlkozik. Cim Nagymező-utca 51. fsz. 2. sz. 46728

Mindenesleány, éves bizonyitvánnyal felvétetik. Ginczler, Hollán-utca 33., V. 4. Jelentkezés 8—10 és 1—4-ig.

Éves bizonyitvánnyal önállóan főző mindenes azonnalra. Margit-körut 65., III. 1. 75504

Németül tudó mindenes azonnal felvétetik. Jelentkezés 5—7: Zsigmond király-utja 54., II. em. 14. 7579

Lakásért takaritást vállalok magányosnál. Thököly-ut 25., II. 17.

Takaritásért lakást keres megbizható gyermektelen házaspár. — Eitl, V., Hollán-utca 3. fsz. 5. 7565

Házaspár takaritást vagy kisebb házmesterséget keres, férj állami. Dessewffy-u. 38. f. 4

Gyüjtőh. Állást keres

Fiatal mindenes, megbizható, ajánlkozik. Erzsébet-krt 1., IV. 44. — Főzőmindenesnek ajánlkozik kisebb családhoz 16 éves bizonyitvánnyal. Vilma királynő-ut 35-a. — Fiatal főzőmindenes szobaleány ajánlkozik. Izabella-utca 23., fszt. 3. — Főzőmindenes ajánlkozik 35—40 pengőért. István-ut 21., II. 20. — Bejárónak, déltől varró, bizonyitvánnyal ajánlkozik. Mátray-u. 9. Török.

Oktatás

Gyakorlattal magyar kisasszony gyermekhez ajánlkozik. Emmi, Zárda 12. f. 2. 7506

Német, francia, angol nevelőnőket ajánl K. H. O. Sz., Mária-utca 7.

Bangó Ferenc, a volt Bangó Tanintézet igazgatója, vállalná 1—2 magántanuló teljes garancia melletti előkészitését. Budapest, XIV., Telepes-u. 1/b. T.: 496-730.

Őskeresztény, kitünően érettségizett és alapvizsgázott egyetemi hallgató „Tanitványt keres 7500" főkiadóba.

Szerény igényü őskeresztény tanitó délutáni elfoglaltságot keres. Bp., Teréz-körut 25. I. 16.

Németet kitünő módszerrel, tökéletes kiejtéssel tanit 39 éves pedagógus. Levélcim: Dér, Nagymező-utca 26.

Okl. zongoratanár, volt Dohnányi-növendék néhány órát vállal. Tétényi-ut 13. T.: 456—237.

Okleveles zongoratanárnő, nagy pedagógiai gyakorlattal, jutányosan tanit. Tel. 137-417. Négytől hatig. 55335

Nyitott ablaknál

— Mondtam ugye, hogy ne egyél ágyban piritott kenyeret! Judge.

Kiváló német tanár címe! Rökk Sz.-u. 29. I. 2.

Osztrák nem keresztény fiatalember tanit németet, kereskedelmi levelezést, gyorsirást. „Gyakorlott tanerő 7509" fők.

Okleveles hegedűművésznő jutányos áron tanit. VI., Kmetty-u. 21. I. 10. 7514

Németül beszélő, intelligens idősebb hölgy **délutánra gyermek mellé** ajánlkozik. Hajnalné, Klauzál-utca 3.

Irodai gyorsiróvá, gépiróvá gyorsan, olcsón kiképezzük. Különórás kiképzés. „Stenografia", Rákóczi-ut 14. T. 342-999.

Német gyorsirást tanit felelősséggel. Német, angol, francia. Diplomás urihölgy. Ferenc József-rakpart 19., II. 8.

Helyesirást tanulnék polgári vagy gimnáziumi ny. tanárnőtől. „VII—IX. 7559" jel. fők.

Speciális férfiing és fehérnemű

szabás-varrás tanitás

legkiválóbb külföldi módszerrel. Andai-szalon, V., Erzsébet-tér 5.

Gyüjtőh. Állást keres

Angol nyelvtanitást vállalok szobáért „Azonnalra 60853" jeligére főkiadóba.

Vegy. alk. munka

Magányos nyugdijas asszony elvállalja magányos gondozását dijtalanul, jó bánásmódért, bpesti. Özv. Kállayné, Makó, Apaffi-u. 2.

Varrónő házakhoz megy, felsőruhákat olcsó áron, legszebben késziti. VIII., Baross-u. 81. II. 23.

Gőzgépek komplett javitása, esztergályozási munkát vállal. Erdélyi gépműhely, XIII., Botond-utca 7. T. 290—682.

Mosást, vasalást, nagytakaritást, festés után is vállalok. Szendiné, Üllői-ut 11., II. 21.

Nagytakaritást, mosást vállal három megbizható asszony. Csengery-utca 84. földszint 1. 76337

ADÁS-VÉTEL

Butor

Butorvevők!

Háló 220, simaháló 335, ebédlő 365 P-ért. Részletre is. Wesselényi-u. 54.

Király-u. 112.

Jöjjön hozzánk, meglátja, érdemes! **Használt és uj márkás műbutorok. Hálók, ebédlők, uriszobák, szalonok, kombinált szobák, antikvitások, irodabutorok, egyes darabok olcsón. Butorüzlet, Király-utca száztizenkettő. (Lövölde-térnél.)**

Részletre sezlonok, átvetők, ebédlő- és futószőnyegek. Paplanok, fotelágyak, függönyök, kárpitosáruk. Lakásberendezőnél, Baross-utca hetvennégy.

Szenzációs butorhitel!

Gyönyörű hálók, legujabb kombinált berendezések, ebédlők mesés olcsón. Óriási választékban. Minden 100 pengő után havi 7 pengő részletre. Egy éven belüli kifizetésnél kamatokat visszatéritjük. István-ut 22.

BUTORT LEGJOBBAN „Bog-Mill" r.-t. butorüzletében, VI., Vilmos császár-ut 43. vásárolhat

Modern szines butorok, konyhák, olcsón eladók. Német-u. 7. 55340

Király-utca 82

SZTOPKA ASZTALOSMESTER. Butor asztalosnál mindig legolcsóbb. Keményfaháló 7 darabból 220, simaháló 7 darabból 335, ebédlő 9 darabból 365, konyha 6 darabból 145. Részletfizetési kedvezmény. Vidékre csomagolás.

3 ajtós diófaszekrény, sublód. Baross-tér 17. I. 9

Biedermeier ebédlőasztal diófából, kerek 12 személyre kihuzható, eladó. Személynök-utca 27. Bardócz. 7532

Faragott garnitura, háromajtós biedermeier szekrény, ezüst tárgyak eladók. Dessewffy-utca 8., I. em. 15. 55370

Fél fehérháló, folytonégő szobakályha, sezlon, velourszőnyeg olcsón eladó. — Pestszentlőrinc, Lenkey-utca 33. 46702

Elegáns kombinált szoba, képek, könyvek eladók. Falk Miksa-u. 19., II. 3. 55349

HASZNÁLT MŰBUTOROK ÉBNERNÉL

KARPFENSTEIN-U. 2/A

Károly-körut 3-a

Ön még nem tudja. Óriási választékot talál, ha megtekinti különleges márkás, alig használt **Styl műbutorainkat, hálók, ebédlők, uriszobák, stilszalonok, garniturák olcsón.**

Használt butorok

vétele és eladása legkedvezőbben. Dessewffy-utca 47. szám.

Kamatmentes részletre

gyönyörű hálószobák, szenzációs kombinált berendezések. Árban, feltételekben, minőségben vezetünk. Nagymező-utca huszonöt.

NAGY SÁNDOR 26 Károly-körut

Gyönyörü uj használt **BUTOROK**

Hálók, ebédlők, uriszobák, garniturák, irodabutorok, csodás kombinált berendezések.

Sajátkészitményü konyhák, rekamiék, sezlonok, fotelek olcsón részletre is. Nagy, Podmaniczky-utca 6. 55284

Sajátkészitményü konyhák, rekamié, sezlon részletre is. Nagy asztalosnál, Szondy-u. 5.

Egyéb berend.

Keleti szőnyeget

(hibásat is) magas árban veszek. Telefon 142-843.

Francia üvegezésü négyszárnyas harmonika-ajtólapok, mázolva és üvegezve, egész uj állapotban, valamint bőr iróasztal, karszék, alkalmi áron eladó. Megtekinthető reggel 8—10-ig: XII., Csaba-utca 24/a I. em. 4. *

Keleti és egyéb szőnyeget vesz-elad, javit, tisztit Javitóműhely, József-körut 62. T.: 143-926

Függöny 2 ablakos drapériával, ágyteritő, asztalteritő eladó. Kossuth Lajos-tér 9. V. 4.

Modern kozmetikai berendezés olcsón eladó. „Szép 30641" jelige Erzsébet-köruti főkiadóba.

Mérlegjavitás, hitelesités, gyorsmérleg, sonkavágógép vétel, csere, eladás. Tel.: 362—282.

Vendéglői berendezés eladó. Hornyák vendéglő, Ujpest, Viola-u. 26.

Hangszer

Rövid fekete gyakorlózongora **kettőszáz,** zongorák, pianinók feltünő olcsón **huszpengős** havi részletre is. **Rákóczi-ut ötven, zongorateremben**

Használt zongorát v. pianinót kp. vennék. Tel.: 342—836. 60734

SCALA Erzsébet-körut 15

Világmárkás zongorák, pianinók legolcsóbban. Páncélszerkezetü rövid zongorák 690.— pengőtől. Részletfizetés. 35416

ZONGORÁK

pianinók huszpengős részletre. **Fenyőné, Erzsébet-körut 26**

ZONGORA HEGEDŰ HARMONIKA REMÉNYI-nél VI., Király-u. 58

Legolcsóbban

vásárolhat utólérhetetlen választékbőségünkből részletre is:

LYRA

r. t. Magyarország legnagyobb zongoratermében. Erzsébet körut 19.

Valódi BÖSENDORFER jókarban, 600. BÉRLET! CSERE! Hangolás! Szállitás! Telefon: 222—607.

Legolcsóbb Sternberg

hangszergyár, Rákóczi-ut 60. Árjegyzék ingyen!

Zongorák, harmóniumok, Mendölné keresztény cégnél, Bezerédy-utca 10. 36943

Ingatlan

Birtok—Telek

Balatonfüred közelében 3054 öl jól jövedelmező fajgyüjteményes csemegeszőlő gyümölcsössel, háromszobás villával eladó. Papp ingatlaniroda, Balatonfüred. Válaszbélyeg. 89560

A budai püspökség cirka 100 magyar holdat kitevő szentendrei birtoka október hó elsejétől hat évre bérbeadó. Ajánlatok a püspöki irodánál Szentendrén nyujtandók be, ahol a bérleti feltételek is megtudhatók. *

Mielőtt telket vesz, nézze meg **PESTSZENTLŐRINCEN** a volt Lipták gyári vízvezetékes, keményburkolatu utcákban fekvő 250 **részletfizetéses házhelyek 42., 50., 43., 40-es** villamos sorompói megállójához 5 perc. Lefoglalható helyszinen. Apponyi-utca 8. 36951

Ujlakon kétemeletes sarokbérház épitésre alkalmas 94 öles **telek** sürgősen eladó. III., Daru-utca 2. 75510

Zuglói közművés családiház-telkek

a Kerepesi-uti HÉV. rákosfalvai megállójától 3 percre, Kristály strandfürdővel szemben, a gr. Gvadányi-, Virradat-, Remény-utcákban, 30 filléres Beszkárt átszállójegy. Többéves részlet, csatorna, viz, villany! Érdeklődni

MAGYAR TISZTVISELŐK TAKARÉKPÉNZTÁRA RT-nál,

IX., Ferenc-krt. 14. Telefon: 18—88—78, vagy a helyszinen, XIV., Gr. Gvadányi-utca 8. sz. alatti irodánkban, vasárnap egész nap.

Óbudai hegyvidéki telket, **fajgyümölcsöst,** családi **házat** most még olcsón vehet, ahol az **óbudai hid** épitésével nagy **értékemelkedésre** számithat. — Tájékoztatót küldök. **Bartos, Táborhegyen,** Judit-u. 4. Tel. 16-26-47. 89556

Alkalmi vétel! Hidegkuti-uton **közművés** ikertelek 3 évi részletre. 165—790. 7425

Forgalmas utvonalon fekvő lehetőleg közművés **telket** vennék. „Készpénz 7484" fők.

Bérház — Gyár

Horthy Miklós-utnál III. em. legkitünőbb modern bérpalota 8% jövedelemre 85.000. **Budai ingatlanokban** legnagyobb választék! Összes kényszereladások nyilvántartva! **Szajka** ingatlaniroda, Horthy-ut 124. Tel. 259—122. 36731

130 ezerért Gróf Tisza István-utcánál **6%** nettóra; **175 ezerért** Berlini-térnél 21 évig adómentes **16.500 jöv.** 220 **ezerért** Madách-sugáruton, 8% nettóra, felével megvehető. Kovács, Vilmos császár-ut 20. **Tel.: 115—891.** 89563

Columbus-u.-nál adóm. 2300 bér, 22.000-ért, 17 ezerrel átv.; **Budán,** főutvonalon vendéglős ház, nagy kerttel, 45.000-ért; **Operánál** 14.000 bér, 100.000-ért; **Gellértszállónál,** 1963-ig nagyadóm. 170.000-ért, fiz. felt.; **Stefánia-uton** 50.000 bér, 240.000-ért, 150-nel átv.; **Bakáts-térnél,** adóm. 36.000 bér, 350.000-ért; **Szabadság-térnél,** adóm. 44.000 bér, 450.000-ért; **Vérmezőre néző,** 1961-ig nagyadóm. 50.000 bér, 500.000-ért, 250-nel átv.; **Belváros legforgalmasabb főutvonalán,** 1963-ig nagyadóm. 80.000 bér, átirva 1,000.000-ért, fiz. felt. **Dr. Hegyi, 13-96-83.**

Villa—Palota

Olaszfasornál 4 szobás adómentes villarész, központi fütéssel, garázzsal, 34.000. **Ezenkivül nagy választék budai villákban! Összes kényszereladások nyilvántartva! Szajka** ingatlaniroda. Horthy-ut 124. Tel. 259—122. 36732

Villát kerttel megvételre keresek. Nagyboldogasszony-ut v. Gellért-szálló környékén. Ajánlatok „Készpénz 71228" jeligére Horthy-uti főkiadóba.

Rákosligeten 4 szobás uri villa egyszáz pengő havira eladó. Foltin, Rákosliget, XV. utca 5.

Fehérvári-utnál 3 szobás, **n. adóm. uri villa,** közm. gyümk. 30.000 **P-ért,** u. o. csatornázott telek 8500 P-ért eladók. XI., Kaposvár-utca 14. Ingf. 46732

Budai hegyvidéki autóuton **háromszobás** komfortos, **adómentes kertes** családi ház Lábkölcsönnel huszonkettőezerért. Telefon 16-26-47. *89555

Gödöllőn 4 szobás összkomfortos adómentes villa gyönyörü kerttel, gyümölcsös, gazdasági élő és holt felszerelés, **antik** berendezéssel azonnal beköltözhető, villamos megállónál, 32.000 P kp. „Ritka alkalom 46720" jeligére főkiadóba.

Luxuskivitelü egyemeletes villa, gyümölcsfákkal, adómentes, prima épitkezés, Korong-utcában eladó. Tulajd. telefon 380—017 köznap.

Eladó 3 sz. villaház 760 négyszögöl gyümölcsös, szőlő. Hév-től 3, vasuttól 12 perc. 15.000 P. T.: 256—043. 71231

Erzsébet kir.-né-utja elejénél, adóm. 2x1, 1x3 szobás összkomf. lak. potom 26.000-ért; **Rózsadomb elitjén,** parkban, adóm. 4 szobás, összkomf. közp. füt. + házm. lak. 45.000-ért; **Naphegy legszebb részén,** nagyadóm. 5 + 2 szobás luxusvillapalota, közp. füt., m.-viz, garázs, házm. lak, 65.000-ért, felével megv. **Széll Kálmán-térnél,** 220-as parkban, 30 éves adóm. 7 szoba hallos, közp. füt. + házm. lak, 90.000-ért, 60-nal átv.; **Városmajorban** 280 öles ősparkban, II. em. 2x4, 2x3, 2x2 szobás komf. luxuslak. 100.000-ért, fiz. felt. **Dr. Hegyi,** 13—96—83. 36937

Csal. ház — Örökl.

Azonnal beköltözhető négyszobás, adómentes családi ház sürgősen eladó. XI., Zólyomlépcső 5-d. Tulajdonos telefonja: 14—28—19. 55239

Zuglóban 3 sz. összkomf. adóm. cs. ház eladó. 186—343 d. u. 7521

Adómentes kettőszobás öröklakás eladó. Tel. 269—398. 7554

Öröklakások NAGYKÖRUTAK KÖZÖTT

VII., DOHÁNY-U. 30/b alatt (Ostende-kávéház mögött) luxuskivitelü, délkeleti, erkélyes 1—2 szobás hallosak, garderobeszobával és garszonok beépitett konyhabutorral eladók. Központi fütés, melegviz. Óvóhely. Minden lakás önálló telekkönyvi tulajdon. Vételnél vevő nevére azonnal átirva. Tőkebefektetésre nettó 7% kamatozás. Érdeklődés helyszinen egész nap, vasárnap is 2-ig. Telefon: 340—905.

Szent István Parkban

(Hollán-utcánál)

egyszobás hallos, egyszobás konyhás és garszon, valamint 2 szobás hallos, parkra, Dunára és Margitszigetre néző

öröklakások

keleti, nyugati fekvéssel, központi fütés, melegviz, nov. beköltözéssel eladók. Önálló telekkönyvi tulajdon. Érdeklődés a helyszinen egész nap. 55286

Margithidnál nagyadóm. 2 szob. összkomf. közp. fütéses öröklakás, nettó 8% jöv. 15.500-ért. Dr. Hegyi, 13-96-83. 36938

A XI. kerület, Bocskay-uton épülő társasházunkban 1 és 2 szobás **hallos,** valamint garszon

öröklakások

jegyezhetők. Terv és felvilágositás az épitési irodában. XI., Lenke-tér 8. 55362

Budakalászon 4 szobás hallos, fürdőszobás családi ház kézi vizvezetékkel, 400 öl gyümölcsössel és szőlővel eladó. Cim: II., Mecset-u. 12. Tel. 35-75-34. 7419

Szeszfőzdére alkalmas épület és lakóház nagy gyümölcstermő vidéken eladó. Sajgó Jenő, József-körut 71. *30664

Ritka alkalom!

Rákoscsabaujtelepen, virágkertészet közepén száznyolcvan négyszögöl gyümölcsösben, két szoba, előszoba, konyha, házmesterlakás hatezernégyszáz pengő, négyezerrel átvehető. Levelekre válaszolok. **Földes Dezső,** Rákoscsabaujtelep, Kassai-u. 57.

Családi ház 180 □, 3 lakás, **veranda,** pince Pesterzsébeten 12.000-ért eladó. Meller, Béke-tér 2

Ruházat

Szép perzsabunda olcsón Szemere szücsnél, Erzsébet-körut 26. második emeleten. 55307

Használt férfiruhákért,

egyenruhákért óriási árat fizetek. Spiegel, Teréz-körut 2. T. 128-942.

Használt férfi-, női és **egyenruhákért**

cipőért, egész háztartásért, jégszekrényért legtöbbet fizetek. Szövetcsere. **Freund,** Dobozi-utca 27. Tel.: 14-26-73.

Gyönyörü perzsabunda és 2 női ruha eladó d. u. 3—6-ig Peterdy-u. 5. I. 12

Prima perzsabunda, gyönyörü szilbunda nagyon olcsón. Vörösmarty-u. 61. II. 1. Domokos kereskedő. 7551

Perzsabunda

gyönyörü, páros ezüstróka olcsón eladó. Nagymező-u. 35. II. 22. Halász kereskedő. 55380

HIVJA 340-287.

Sok pénzt kap használt civil- és egyenruhákért.

Használt férfi, női és

egyenruhákért, **egész** háztartásért, zálogjegyért

SZENZÁCIÓS árat fizetek.

Szövetcsere. István-ut 28. **Gerstl.** Telefon: 13-46-85.

Üzlet

Jóforgalmu füszer-csemegeüzlet más elfoglaltság miatt **eladó.** Zsigmond-u. 20. 75507

Piactéri saroksöntés 2 **szobás modern lakással** kis bérrel sürgősen eladó. Fülöp, Rákóczi-ut 55., vendéglőben. 30723

Kitünően, jól bevezetett **söntés** vendéglő eladó. Érdeklődők Pozsonyi-ut 10. Papirüzlet. Telefon: 111—806. 60834

Jómenetelü söntés és vendéglő azonnal átadó. Weisz Mendel, Wesselényi-u. 18. 7561

Söntés Buda legforgalmasabb főutvonalán 250 P napi forgalommal, biztos megélhetést nyujt egy családnak. Elfermann, Rákóczi-ut 53.

Vendéglő

söntésnek is alkalmas **eladó.** Bálvány-utca és Mérleg-utca sarok.

Budán kitünő forgalmu trafik igényjogosultnak eladó v. 8 ezerrel üzletvezetőnek átadó. Vilmos császár-ut 20. III. 12. 115—891. 89564

Kölcsönkönyvtár és papirüzlet bevonulás miatt azonnal átadó. Kedvező feltételek. Sürgős. Attila-u. 11. 7524

Trafikhelyiség berendezéssel, lakással csakis engedélyesnek átadó. „Engedélyes 7566" fők.

Egyéb adás-vétel

Remington irógép priváttól eladó. Megtekinthető d. e. 10—12-ig, vasárnap is. V., Szent István-körut 13. II. 1/a.

Continental-irógép eladó. Stadler, Teréz-körut 43. 60837

VARRÓGÉP,

kerékpár, gyermekkocsi

nagy választékban. — **Használt** varrógépért magas árat fizetek. — **Gépkölcsönzés. Bachrach,** Dohány-utca 68. Telefon: 222—687.

Angora nyulak eladók, vagy felesbe átadók. — Érdeklődni lehet Mészáros-utca 10., tejcsarnokban délelőtt 11-1-ig.

Boroshordók, tiz darab, egyenként ezerliteresek, eladók. Érdeklődők irjanak Szőlősgazda cimre, Bicske, postérestante. 60838

Eladók fiatal selyempincsik. Dohány-u. 96. házfelügyelőnél.

Gyermek sportkocsi kitünő állapotban **eladó.** Werner, Gróf Zichy Jenő-utca 19. 55378

BÉRL.-ELLÁT.

Lakás

Kettőszobás utcai urilakás, teljes komforttal, novemberre bérbeadó. IX., Mester-utca 34. 55374

Pestszentlőrincen régi bérü főbérleti **szoba** konyhás lakás butorozva szept. 15-re kiadó. Ugyanitt modern dióebédlő butor eladó. Érdeklődni: Bpest, Hungária-körut 64., I. 5.

Kétszobás összkomfortos, elsőemeleti, főlépcsőházi, központi folyómelegvizes modern **lakásomat** butorral együtt **átadom.** Tel.: 144—304.

Keresek november 1-re 2 szobás összkomfortos, lehetőleg kertes lakást Pesten v. környéken P 90-ig. Jelige: „Állandó lakó 46690" fők.

Komf. utcai 2:950; 3:1200, 5—6:2000 keresek, 1—2: 1200. **Knapik,** 349—896 (d.u. 2—5). 36946

Kétszobás lakás, komf. kiadó. Miksa-utca 9., III. 17. 36947

Modern uj házban 2 sz. komf. lakás kiadó, havi P 120. Törökvész-ut 9-a.

Horthy-körtérnél 2 szobás összkomfortos lakás költségmegtéritéssel átadó vagy butorozva bérbeadó. 25—61—81. 71240

ELSŐ KERESZTÉNY LAKÁSKIADÓNÁL,

Alkotmány-u. 19 I. 5

Az összes kiadó olcsóbérü egyszerü és luxuslakások bejelentve. Telefon: 127—031. 55194

Lakást keresek

Bejelentőt honorálom. Telefon: 121-173, 125-782.

EXPRESS

gyorsan ajánl lakást bármilyent, bármerre. **Dijtalanul kiadom államiak, városinak főbérletét. Express,** Erzsébet-körut 16, földszint 3. Telefon 422—156. 60808

Egyszobás összkomf. udvari lakás azonnalra átadó. Cim a főkiadóban.

Ön még nem tudja,

hogy óriási nagy lakásválasztékot talál Központi Lakáshirdető Vállalatnál, Teréz-körut 38. Telefon: 122—175. 60855

Kiadó azonnal erkélyes 2 sz. komf. 1250 és garszon. Fadrusz-utca 27.

Gellérthegy lejtőjén, villában 2 szobás félkomfortos és 1 szobás, parkra néző lakás kiadó. Tel.: 456—764.

1 szobás összkomf.

villalakás, közp. füt. Horthy-körtérnél azonnalra. T.: 118—511.

4 szobás összkomf.

lakás Kálvin-térnél azonnalra. Megbizva: **Fortuna, Teréz-krt 12. I.** 3. Telefon: 118—511.

Horthy Miklós körtérnél

Fadrusz-utca 14. sz. alatt épülő modern bérpalotában 1—2 szoba hallos lakások, üzlethelyiségek, garázsok 1940 novemberi beköltözésre **kiadók.** Leköthetők a helyszinen. Telefon: 259—658.

Átriumnál 1. sz. hall,

luxus lakás III. em. nov. 1-re. Telefon: 121—173.

Azonnali beköltözésre

keresek egyszobás garszonlakást

kizárólag a belvárosban. Tel. 132—997 reggel 8—10-ig, d. u. 1—3-ig.

Boráros-térnél főuri,

3 sz. összk. **hallos,** verandás, kertes családi ház havi 115. T. 121—173, 125—782. 55353

Lakások:

Pasaréten 3 sz. villa azonnalra 125, másik 135+12%. **Déli vasutnál** 2 sz. összk. 90, **Erzsébet-krt** 2 sz. komf. 85, **Parlamentnél** 2 sz. hall 140+25%, **Belvárosban** 1 sz. garszon 75, **Vigszinháznál** 1 sz. hall 100, másik 110+25%, **Róna-utcában** 2 sz. hall luxus 110, **Lenke-térnél** 1 sz. összkomf. 80, **Nagykörutnál** 4 sz. 125, **Bazilikánál** 1 sz. komf. 57. Ezenkivül lakások bármerre.

Lakásnyilvántartónál

Horn Ede-utca 8.

Telefon 121—173, 125—782.

Rózsadombi villában szépen butorozott, mindennel felszerelt 2 szobás és 1 szoba hallos lakás üresen **kiadó.** Vérhalom-utcai trafik, autóbusznál. 75502

Szoba—Ellátás

Négyfogásos

kitünő házikosztot 1.10-ért adok. **Erzsébet-körut** 21. I. 10. 60841

Különbejáratu, kétablakos **butorozott** utcai szoba, fürdőszoba, telefonnal egy vagy két hölgy részére azonnalra is kiadó. Baross-u. 32., III. 31. Lift. Tel.: 138—029. 30775

Butorozott szobák

garszonbérletek, átutazószobák olcsón, napibérért, főlépcsőházi, főbérleti lakások. — Tel.: 422-156. **EXPRESSNÉL,** Erzsébet-körut 16. I. 3.

Főlépcsőházi gőzfütéses dunai luxusszoba fürdőbenyilóval, országháznál urnak, vidékinek. Tel. 118-395. 7172

Elegánsan berendezve 2 szoba fürdőszoba használattal, esetleg ellátással kiadó. Pozsonyi-ut 4. Tel. 111—806. 60835

Utcai, központi fütéses, különbejáratu, elegáns **szoba kiadó.** Honvéd-u. 38., I. 7. Tel.: 310—762.

Csinosan butorozott tiszta szoba 1-2 urinő részére kiadó. Erzsébet-körut 21. I. 9. 60854

Folyóvizes kis szoba, ellátással 120-ért. Váci-u. 17. III. 5. 55332

Butorozott szoba kiadó Váci-u. 20., I. 3. 55333

Központi fütéses, nagyméretü, elegáns utcai szoba butorozva **kiadó.** Falk Miksa-u. 28., I. 1.

Nyugatinál utcai szoba, fürdő használattal diáknak ellátással v. egy személy részére kiadó. Tel.: 311—481. 60848

Különbejáratu utcai szoba, telefon-, fürdőhasználattal szept. hó 15-re (azonnalra is) kiadó. T.: 130—619. Kazinczy-u. 11., III. 1. 30730

Szép szobák, uri ellátással, közp. fütés, családi otthonban kiadó. Rökk Szilárd-u. 6., II. 1.

Operánál elkülönitett szoba uri környezetben kiadó; telefon, lift. Paulay Ede-u. 41., III. 1.

Átutazóknak Vilma királynő-ut 20., gyönyörü szoba 5 P. 421—384.

Fasor Panzió teljes komfort, kitünő ellátás, erkélyes szobák 7.— P. Vilma királynő-ut 20. sz. Telefon: 421—384.

Urilányoknak kellemes otth., fürd., melegv., tel. Szt. István-krt 17. IV. 22.

Tiszta világos szobát keresek. „Tisztviselő 7536" cimen főkiadóba.

Egyszobás főbérleti garszon lakás elegánsan butorozva magányos ur részére kiadó. Cim: Váci-ut 18. kalapüzlet.

Belterületen vagy Budán, hidakhoz közel két butorozott telefonos szobát keresek. „Orvosnő és apja 7499" jel. fők.

Vásárhoz közel lépcs. elegáns szoba kiadó. Izabella-u. 45., II. 15.

Károly-körut 3-a, I. 2. különbejáratu utcai szoba, közp. füt., m. viz, uri helyen, vidékinek is.

Elegáns utcai sz. gőzf. Telefon: 187—123. 30734

Főlépcsőházi modern, elegáns különbejáratu **szoba** magányosnál. Lift, fütés, melegv., tel. Erzsébet-krt 1. Paulik.

Elegáns utcai **szoba,** fürdőszoba, telefon, zongora használattal kiadó. Győri-ut 2-c. Érdeklődni házfelügyelőnél. 60865

Átutazó szoba Nemzetinél vidékinek. Telefon: 130—952. 55342

Szentkirályi Pensió, Szentkirályi-u. 6. Olcsó családi otthon. Állandóknak nagy árengedmény. 55341

Szigorló orvosnő gőzfütéses kisebb szobát keres telefon használattal. „Ármegjelöléssel 18158" jeligére Blocknerhez, Városház-utca.

1—2 nagy utcai szoba, központi fütéssel, melegvizzel kiadó. Anker-köz 2., IV. 4. 55371

Városmajor parkban, Maros-u. 54/B. két egymásba nyiló butorozott szoba fürdőszobával II. em. 15-ére kiadó. 3801

Főlépcsőházi bejáratu egy vagy két butorozott utcai szoba fürdőhasználattal kiadó. Sziv-utca 54. I. 9. 7568

Légfütéses elegáns szoba, külön bejárattal, Veres Pálné-u. 10. II. 4., 15-re kiadó. 55381

Különbejáratu szép utcai szoba 2 személyre, különbejáratu 1 személyes udvari szoba 15-re kiadó. Telefon és fürdő. Andrássy-ut 2. III. 5.

Rózsadomb alján, villában, eleg. közp. füt. szoba kiadó. Tel. 154-381.

Abbázia-pensió, Bécsi-utca 3. Folyóvizes, légfütéses szoba ellátással mérsékelt árban. 55375

Margithid penzió, Szent István-krt, II. Dunaparti folyóvizes, modern gőzfütéses szobák. Tel. 114—875. 55354

Szép Dunára néző balkonos szobák penzióval kiadók. Központi fütés, hideg-melegviz, telefon, lift. Ferenc József-rakpart 16. IV. em. Sylvia-penzió. 60863

Pedagógus teljes ellátásra vállal egészséges budai otthonába 1—2 gyermeket. Összes iskolatipusok közelében. — Megbeszélés 2—5 óráig. Horthy M.-ut 37. III. 7.

Különbejáratu szoba fürdővel olcsón kiadó. Városmajor-u. 42. II. 10.

Keresek a Vérmező környékén szoba konyhás albérleti lakást, fürdőszobahasználattal. 3 tagu család. XII., Bors-utca 9. Timár. 55361

Budán, magánosnál butorozott utcai **szoba,** fürdősz. állandó m.-vizzel, kiadó. Tel.: 157—394.

1-2 urnak különbejáratu féregmentes szoba, fürdővel, azonnalra kiadó. Váci-utca 73., I. 3.

Török Pensio, II., Török-utca 10. Lukácsfürdőnél. Nyugdijas uraknak és hölgyeknek otthont nyujtok. T.: 115-296

Gyüjtőh. Szobát keres

Keresztény uriheiyen otthont keres gyöngélkedő tisztiözvegy. „Fizetővendég 96279" főkiadóba.

Nyaralás-Üdülés

Svábhegyi ősparkos villában kellemesen üdülhet. Terraszos, fürdőbenyilós szoba. Mérsékelt árak; weekendre is. Előjegyezhető 165-078.

Egyéb bérlet

Nagyterem

a Belvárosban zongorával, ruhatárral, büffével alkalmi összejövetelekre, meghatározott napokra albérletbe kiadó. Felvilágositás 18-16-14 telefonon. *46731

Kettőszáz magyar hold körüli bérletet keresek. „Októberre 7531" főkiadóba.

KÜLÖNFÉLE

Házasság

Leggyorsabban közvetit házasságot utólagos dijazással: Iványfiné, Csáky-utca 16., fszt. 7.

35 éves urinő 60.000 kp.-zel és 500 havit jövedelmező üzemmel férjhez menne. Megb. Klinovszkyné, Csáky-utca 16., I. emelet 7. 7575

Férjhez mennének: urilány 60.000 P-vel, árvalány földbirtokkal; polgárlány 30.000 P-vel. Bővebbet: Nagy Jenőnél, Rákóczi-ut 61. Telefon.

Benősülne őskeresztény 29 éves, jómegjelenésü állami tisztviselő. „Vallás mellékes 3799" jeligére főkiadóba.

Róm. kat. özv. üzletasszony saját házban összes engedéllyel, 50 felüli komoly, korrekt, meleg otthonra vágyó, jó jövedelmü élettársat keres. „Gyermekem van 30695" jeligére Erzsébet-köruti főkiadóba.

Ki venne feleségül nagyon helyes, szorgalmas vidéki urilányt. „1940—89441" jel. főkiadóba.

Társ

Bármilyen kereskedői iparengedélyhez pénzestárs kerestetik. Jelige „Azonnal 89559" fők.

Keresztyén varrónő társulna, szakismeret nem szükséges. „Csak ismeretsége legyen 30699" Erzsébet-köruti főkiadó.

Nagyjövedelmü nagykereskedéshez keresek komoly tőkével társat. „Egyedárusitó 18780" jeligére főkiadóba.

Füszer- és csemegeiparengedélyem van. Társat vagy társnőt keresek. Vas, Sip-u. 10. II. 7.

Fa-szén üzem 4000 pengős csendes társat keres. Levelek „Biztos jövedelem 46686" jel. fők.

Vegyes

Őskeresztény malom- és villanytelep keres 200.000 P kölcsönt, esetleg hasonló összeggel társat. Ajánlatok „Biztos befektetés" jeligére Rudolf Mosséhoz, Erzsébet-körut 23. 55331

Személykölcsönt nyujtok jobb állásban lévő pesti és környéki tisztviselőknek. Előköltség nincs. Tel.: 143—270.

Többezret felaprózok tisztviselőknek, más hitelképeseknek. Előnyös ingatlankölcsönök. Ferenc-krt 24., II. 2.

Édes, rossz napokat szereztél. Az áthelyezés, sajnos, megvan. Az ügyben eljárok. Gondolhatod. 7562

Italmérést Királyi Pál-utca 15. alatt, Moskovits Miksától átvettem. Hitelezők 3 napon belül jelentkezzenek V., Bálvány-u. 5. II. 12. alatt. Későbbi jelentkezőket nem veszem figyelembe. Szabó Sándor. 60840

Tündérkém! 19-éig vidéken! Bánt örökös távolléted. Névnapodra: változatlanul megszokottat kivánom! Imádlak! Csókollak!

Baleseti

szemtanuk, akik szeptember 5-én este féltiz órakor a Huszár-utca és Rákóczi-ut sarkán az általam hajtott lovaskocsinak a villamossal való összeütközését látták, jelentkezzenek Seidner likőrgyárban, Hársfa-utca 28. Mózes József kocsis. 30733

Liliom 19-nek

levele van az Erzsébet-köruti főkiadóban.

Pesti Hirlap rt. kiadása, Légrády Testvérek rt. nyomása. Budapest, V., Vilmos császár-ut 78. sz. A kiadásért dr. *Kovács Dezső,* a nyomdáért *Kertész Árpád* felelős.